

CZW Bureau

Jaarverslag en Jaarrekening 2016

Inhoudsopgave

1. Jaarverslag	3
1.1 College Zorg en Welzijn	3
1.2 CZW Bureau	3
1.3 Maatschappelijke Opvang	8
1.4 Beschermd Wonen	11
1.5 Vrouwen Opvang, Huiselijk Geweld en Kindermishandeling	13
1.6 Anti Discriminatie Bureau Zeeland (ADB Zeeland)	16
1.7 Programma 'Jeugd en alcohol'	20
1.8 Zeeland zonder zelfmoord	23
1.9 Paragrafen	24
2. Jaarrekening	26
2.1 Balans	26
2.2 Overzicht van baten en lasten CZW Bureau	28
2.3 Toelichting op de balans	29
2.4 Toelichting Overzicht van baten en lasten CZW Bureau	37
2.4.1 Programma Maatschappelijke Opvang	37
2.4.2 Programma Beschermd Wonen	40
2.4.3 Programma Vrouwenopvang en Huiselijk Geweld	42
2.4.4 Programma Anti Discriminatie Bureau Zeeland/LHBT	44
2.4.5 Programma Mantelzorgondersteuning	45
2.4.6 Programma Jeugd en Alcohol	45
2.4.7 WNT	46
2.4.8 Overzicht incidentele baten en lasten	46
2.4.9 Vennootschapsbelasting	47
Bijlagen	48
1. Uitsplitsing bijdragen gemeenten	49
2. Uitsplitsing bijdrage Provincie Zeeland	52
3. Kostenplaats Secretariaat	53
4. Samenstelling stuurgroep	56
5. Samenstelling secretariaat	56
6. Controleverklaring accountant	57
7. Lijst met tabellen	62

1. Jaarverslag

1.1 College Zorg en Welzijn

In 2005 is het College Zorg en Welzijn (CZW) opgericht. In dit overlegplatform zijn de portefeuillehouders WMO van alle gemeenten in Zeeland vertegenwoordigd en neemt de gedeputeerde van de Provincie Zeeland deel als adviseur. Het bestuurlijk overleg wordt voorbereid door een ambtelijk vooroverleg met ambtelijke vertegenwoordiging namens alle Zeeuwse gemeenten en de Provincie Zeeland. Voor de gezamenlijke beleidsvoorbereiding en –uitvoering is het CZW Bureau ingericht. Dit bureau is organisatorisch ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (SWVO). De secretaris van SWVO is eindverantwoordelijk voor het CZW bureau en voorzitter van het ambtelijk vooroverleg. Als secretaris van het CZW neemt hij deel aan de vergaderingen van het CZW.

Voor het CZW (Bureau) wordt apart een jaarverslag en jaarrekening gemaakt. Voor de verantwoording hiervan is het Samenwerkingsverband gehouden aan het Besluit Begrotingen en Verantwoording (BBV) waarin de wettelijke regels zijn vastgelegd. Op grond van het BBV zijn zowel de begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vormgegeven per beleidsprogramma.

In dit jaarverslag wordt eerst ingegaan op de structuur van het CZW en het uitvoerend CZW Bureau. Tevens worden de paragrafen weerstandsvermogen, financiering en bedrijfsvoering uitgewerkt. Daarna wordt inhoudelijk verslag gedaan van de activiteiten van het CZW Bureau (wat hebben we gedaan) en de lasten en baten per activiteit (wat heeft het gekost). In de jaarrekening treft u eerst de balans en daarna het overzicht van baten en lasten met een financieel totaaloverzicht van de uitgevoerde programma's. Tot slot wordt per programma, uitgebreid financieel verslag gedaan over het afgelopen jaar.

1.2 CZW Bureau

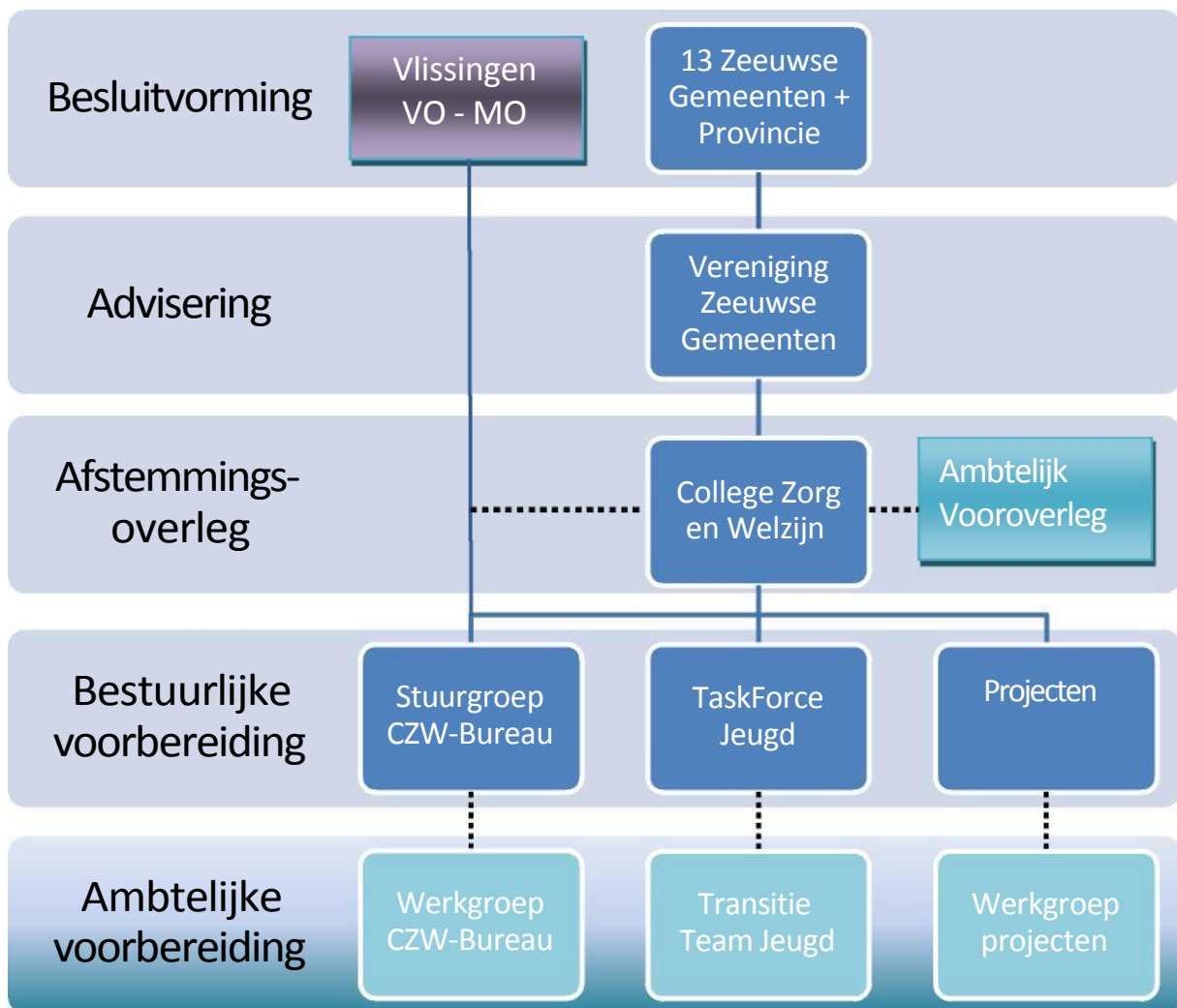
Structuur

In bijgaand schema is de rol en positie van het CZW en het daaraan gelieerde CZW Bureau weergegeven. Het CZW fungeert als portefeuillehouderoverleg van de Vereniging Zeeuwse Gemeenten (VZG). De Provincie Zeeland neemt als adviseur deel aan het overleg, daar waar dit aansluit bij de agenda onderwerpen. Het afgelopen jaar heeft de Provincie één keer deelgenomen aan het CZW overleg. Besluitvorming vindt plaats door de individuele gemeenten en Provincie Zeeland afzonderlijk. Voor de Maatschappelijke Opvang, Beschermd Wonen en de Vrouwenopvang is de gemeente Vlissingen als centrumgemeente eindverantwoordelijk. Zij dienen de voor dit doel ontvangen gelden van het Ministerie te verantwoorden. Zij kunnen zich hiervoor baseren op deze jaarrekening. De bestuurlijke aansturing van het CZW Bureau gebeurt door een stuurgroep CZW Bureau. In de stuurgroep is elke sub-regio van Zeeland. In onderstaand schema is dit aangegeven.

Financiën

De activiteiten van het CZW Bureau worden uitgevoerd voor alle Zeeuwse gemeenten en de Provincie Zeeland. De uitvoeringskosten voor het CZW Bureau worden door de dertien gemeenten gefinancierd en vanuit de doeluitkering centrumgemeente Vlissingen. De Provincie Zeeland subsidieert deels de kosten voor het ambtelijk secretariaat (0,7 FTE) van het CZW. De Provincie heeft inmiddels laten weten voornemens te zijn deze subsidie af te bouwen.

Figuur 1 Overleg- en besluitvormingsstructuur CZW

Organisatie

Het CZW Bureau is in 2009 opgericht. Het CZW Bureau is een publiekrechtelijke samenwerking met een gemeenschappelijk orgaan. Het orgaan beschikt niet over een zelfstandige rechtspersoonlijkheid. Op verzoek van de deelnemende overheden in het CZW treedt het SWVO op als werkgever voor de medewerkers. De secretaris is verantwoordelijk voor de aansturing en exploitatie van het bureau.

Het CZW Bureau is dé ondersteuningsorganisaties voor Zeeuwse gemeenten voor efficiënte en doelmatige uitvoering van gezamenlijke taken in het sociaal domein.

Het CZW Bureau voert de gezamenlijke beleidsvoorbereiding en -uitvoering uit, voor alle 13 Zeeuwse gemeenten en de Provincie Zeeland. Het gaat om de invulling van:

- De gemeentelijke Anti Discriminatie Voorziening; Anti Discriminatie Bureau Zeeland;
- Huiselijk Geweld/ Huisverbod en Veilig Thuis (tot 1 juli 2016);
- Project Jeugd en Alcohol;
- Maatschappelijke Opvang, Beschermd Wonen en Vrouwenopvang (namens de centrumgemeente).

De onderstaande formatie werd in 2016 ingezet:

Afdeling	Formatie in FTE
Beleid MO/ VO/ BW	3,67
ADBZ	3,11
Jeugd en Alcohol	0,60
Ondersteuning CZW	2,43
Totaal	9,81

In totaal werkten er 13 personen bij het CZW Bureau in 2016.

Secretariaat CZW

Onderstaand overzicht betreft een weergave op hoofdlijnen van de werkzaamheden van het secretariaat voor het CZW. De werkzaamheden zijn gericht op de organisatie van de bestuurlijke bijeenkomsten van het CZW en de bestuurlijke afstemming tussen CZW en Districtscollege (DC) en bijbehorende ambtelijke vooroverleggen en programmawerkgroepen.

College Zorg en Welzijn (CZW)

Het College Zorg en Welzijn kwam in 2016 vier maal bij elkaar. Het ambtelijk vooroverleg kwam zeven maal bij elkaar. De belangrijke gesprekspunten van het CZW in 2016 waren:

- Ontwikkelingen m.b.t. de uitvoering van de centrumgemeentetaken (via Stuurgroep CZW Bureau):
 - Beschermd Wonen
 - Maatschappelijke Opvang
 - Veilig Thuis
- Ontwikkelingen m.b.t. de Jeugd (via Taskforce Jeugd)
- Landelijke ontwikkelingen (via VNG commissie Gezondheid en Welzijn)
- Zeelandscan
- Zeeuwse samenwerking binnen het sociaal domein
- Leertuin Privacy
- De organisatie van het toezicht op WMO
- Toekomstplan "Zorg in Zeeland"
- Transitie Gespecialiseerde GGZ Zeeland
- Zorg Dichtbij
- Samenwerking gemeenten en zorgverzekeraar/zorgkantoor CZ

Voorstellen die vanuit het CZW in 2016 zijn voorgelegd aan gemeenten:

Jaarstukken Liquidatie MEE Zeeland

- Werkplan 2016
- Zeeuwse samenwerking binnen het sociaal domein
- Cliënt ervaringsonderzoek WMO - Jeugdwet
- Borging Voorstel Toezicht op de WMO
- Zeeuws Oranjefonds
- Begroting 2017 voor het CZW bureau

Bestuurlijk overleg Afstemming zorg en veiligheid (DC/CZW)

Het overleg op bestuurlijk niveau tussen het Districtscollege en het College Zorg en Welzijn heeft tot doel de afstemming op de onderwerpen waarbij zorg en veiligheid elkaar raken te verbeteren en daarvoor effectiever beleid te kunnen voeren. Het gezamenlijk bestuurlijk overleg kwam in 2016 twee maal bij elkaar.

Namens het gezamenlijk overleg Districtscollege en CZW werden de volgende voorstellen aan de Zeeuwse gemeenten voorgelegd:

- Vorming Veilig Thuis Zeeland
- Doorontwikkeling Veiligheidshuis
- Leertuin Privacy
- Uitstapproject prostituees
- ISD Maatregel
- Ouderen en Verslaving
- Verwarde personen
- Borging Zeeuwse coördinatie Jeugd en Alcohol

De ambtelijke programmawerkgroepen:

- Operationaliseren Zeeland Scan: GGD, ZB |Planbureau en Robuust hebben gezamenlijk de opdracht gekregen om de "Zeeland Scan" te gaan uitvoeren. Er is een set indicatoren vastgesteld. De Zeeland Scan is in de loop van 2016 operationeel geworden. Gemeenten en provincie zijn geïnstrueerd over het gebruik van de Zeelandscan. De WMO monitor is voor deel van de gemeenten uitgevoerd.
- Leertuin Privacy: Medio 2015 is de Leertuin Privacy formeel van start gegaan: Er zijn startbijeenkomsten georganiseerd, evenals hoorcolleges en scholingsbijeenkomsten. Deelnemende organisaties en gemeente zijn getraind. Actionlearning is opgezet. Er is een concept handelingskader en een convenant opgesteld. Doel was om 23 november 2016 het samenwerkingsconvenant te ondertekenen, deze planning is niet gehaald.
- Evaluatie van de inhoudelijke borging onafhankelijke cliëntondersteuning: Met behulp van de provinciale werkgroep MEE is uitwerking gegeven aan de bestuurlijke afspraken. Een onderdeel zal in 2016 nog aandacht vragen; dit betreft de evaluatie van de borging van de onafhankelijke cliëntondersteuning. Voor de onafhankelijke cliëntondersteuning voor de WLZ cliënten, zijn SMWO, Zorg Belang Brabant en Mee Zuid -West Nederland gecontracteerd. De afspraken voor 2016 zijn gecontinueerd voor 2017.
- Uitwerking Toekomstvisie Zorg in Zeeland: In 2015 is de toekomstvisie Zorg in Zeeland opgesteld. De Commissie Toekomstige Zorg Zeeland (CTZZ) is ingesteld om vervolg te geven aan de aanbevelingen uit het rapport. De uitwerking van de toekomstvisie heeft gevolgen voor het gemeentelijke sociale domein. In CZW verband wordt gezocht naar een passende samenwerkingsvorm tussen de Zeeuwse gemeenten en de CTZZ.

In 2016 zijn vanuit Zorg Dichtbij 5 werkgroepen geformeerd:

- Jeugd
- Ouderen
- Mensen met een verstandelijke beperking
- Chronisch / langdurig zieken
- Mensen met psychische problemen.

De werkgroepen hebben onderwerpen aangeleverd waarvoor in 2017 naar oplossingen zal worden gezocht. De onderwerpen vanuit de werkgroepen voor 2017 zijn:

- Toegang tot expertise rondom mensen met een verstandelijke beperking en faciliteren doorverwijzen & terug rapporteren
- Versoepelen overgang 18- naar 18+
- Ondersteuning bij Chronische / langdurig zieken met 'maatschappelijke problemen'
- Stimuleren van zelfzorg
- Transmurale ouderenzorg i.s.m. huisartsen en de ziekenhuizen
- Verbinding school, huisarts, JGZ en gemeente
- 'Uniformeringsslag' POH GGZ

- Regie op GGZ-ontwikkelingen
Binnen de GGZ zijn tal van ontwikkelingen gaande die onderling met elkaar samenhangen. De Zeeuwse gemeenten willen deze ontwikkelingen in de volle breedte gaan regisseren. In CZW verband zal een voorstel worden uitgewerkt ter concretisering hiervan.
In 2016 stond de GGZ nog in het teken van de klinische GGZ en de acute zorg met als doel de ambulantisering verder vorm te geven. De transformatie PAAZ en ziekenhuisinrichting is gerealiseerd.
- De organisatie van het toezicht op WMO: Door een provinciale werkgroep (bestaande uit vertegenwoordigers vanuit de drie regio's en de GGD) is een voorstel uitgewerkt voor de organisatie van het Toezicht in 2016. In 2016 is uitvoering worden gegeven aan het voorstel. Het borgingsvoorstel toezichthouderschap 2017 en verder is vastgesteld.
- Uitvoeren samenwerkingsagenda tussen gemeenten en CZ: Per 1 januari 2015 hebben gemeenten en zorgverzekeraars de taak om integrale zorg en ondersteuning thuis en in de buurt voor hun inwoners en verzekerden te regelen. Vanuit dit gezamenlijke belang, maar met inachtneming van ieders eigen rol en verantwoordelijkheden, een samenwerkingsagenda opgesteld. Er is een vertaling van de samenwerkings-agenda 2016 gemaakt naar een concreet uitvoeringsprogramma. De samenwerkings-agenda 2016 is geëvalueerd en er is een samenwerkingsagenda voor 2017 opgesteld.
- Aanpak bijzondere doelgroepen: Geconstateerd is dat er speciale aandacht nodig is voor de groep ouderen met een verslaving. In CZW verband zal, met het oog op de langere termijn, de omvang van deze en vergelijkbare doelgroepen in beeld worden gebracht. Het doel hiervan is een nauwkeuriger beeld te krijgen van "specifieke zorgbehoeftes". Er is een Inventarisatie van de doelgroep opgesteld. Het voorstel is ter besluitvorming in het bestuurlijk platform Zorg en Veiligheid d.d. nov. '16 besproken, met als advies onderbrengen onder Stuurgroep GGZ.

Provinciaal management overleg

Het provinciaal managementoverleg kwam in 2016 vijf keer bij elkaar. Het overleg is bedoeld om de ontwikkelingen bij de Zeeuwse gemeenten op het gebied van de decentralisaties in Zeeland uit te wisselen. Nieuwe ontwikkelingen te signaleren en gezamenlijk sturing te geven in de beoogde richting. Aan het provinciaal managementoverleg nemen de afdelingshoofden / sectorhoofden van gemeenten deel. De Provincie is agenda lid. Het PMO heeft dit jaar expliciet aandacht gegeven aan de positie en rol van het management overleg. Zij ziet een belangrijke rol in de sturing op de gezamenlijke provinciale taken in het sociaal domein. In het afgelopen jaar heeft het PMO nog niet volledig invulling kunnen geven aan deze rol. In het kader van het project voor "Zeeuwse Samenwerking in het sociaal Domein" wil het PMO haar rol verder door ontwikkelen en vormgeven. Tevens is het voornemen meer sturing te geven aan de ambtelijke invulling voor de gezamenlijke taakopdrachten in het sociaal domein.

1.3 Maatschappelijke Opvang

Algemeen

Onderwerp van beleid is de zorg voor sociaal kwetsbare personen, waarbij onderscheid gemaakt wordt naar dak- en thuislozen, ambulante verslavingszorg, zwerfjongeren en provinciale OGGZ-taken. Het primaire doel is:

1. Het realiseren van de (in 2012 aangepaste) doelstellingen van het Zeeuws Kompas, zoals:
 - a. voorkomen van sociale uitsluiting en dakloosheid;
 - b. uitwerken van preventie en opvang;
 - c. realiseren van een sluitende samenwerking tussen de betrokken organisaties;
2. Zorg dragen voor een adequaat, gedifferentieerd voorzieningenniveau;
3. Stimuleren van en toezicht houden op het kwaliteitsbeleid in de opvangvoorzieningen;
4. Uitvoering geven aan de regierol van de centrumgemeente Vlissingen.

Organisatie

De taken m.b.t. de Maatschappelijke Opvang en Verslavingsbeleid worden uitgevoerd door een fulltime beleidsadviseur Maatschappelijke Opvang, Verslavingszorg en OGGZ en door een beleidsondersteuner die ook voor andere beleidsterreinen (Beschermd Wonen, Vrouwenopvang) werkzaam is. Maatschappelijke Opvang en aanpalende taken vinden in samenhang met de onderdelen Beschermd Wonen, Vrouwenopvang en reguliere WMO-taken plaats. De beleidsadviseur werkt samen met ambtenaren en bestuurders van dertien gemeenten in Zeeland via het CZW en in diverse ambtelijke overleggen waarbij de rol van de lokale regio's steeds duidelijker wordt naar aanleiding van de invoering van de (nieuwe) WMO in januari 2015.

Financiën

Ook in 2016 is door de Zeeuwse gemeenten substantieel bijgedragen aan de financiering van de sociale pensions, de Foyers de Jeunesse en de algemene opvangvoorzieningen. De eerste tranche van de bezuiniging op de begeleidings- en dagbestedingsmiddelen is per 1 januari 2016 in de decentralisatie-uitkering MO doorgevoerd waarbij een verschuiving heeft plaatsgevonden naar lokale gemeenten. Met de gemeente Vlissingen is een periodiek overleg opgezet om de financiën rondom de taken Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang beheersbaar te houden. tevens is een aanzet gemaakt om de planning- en control cyclus rondom financiering van de aanbieders te verbeteren.

Inhoudelijk beleid

In 2016 is een begin gemaakt met een optimalisatieslag met betrekking tot de planning en control cyclus rond financiering van de aanbieders. Er is door het CZW Bureau bijgedragen aan de formulering van landelijke kwaliteitseisen in de opvang. Deze kwaliteitseisen waren onderwerp van gesprek met met de aanbieders.

Verder zijn met lokale gemeenten afspraken gemaakt over een knip in verantwoordelijkheden. Gemeenten zetten fors in op preventie (het voorkomen van dakloosheid) en hebben een nadrukkelijke rol in de nazorg (door- en uitstroom uit de opvangvoorzieningen). Inhoudelijk en financieel zijn zij daarmee verantwoordelijk voor dagbestedings- en begeleidingsactiviteiten in het kader van preventie en nazorg, vaak in de vorm van outreachende en ambulante begeleiding.

Tevens is een start gemaakt met een Zeeuws plan van aanpak rondom het thema personen met verward gedrag. Het CZW Bureau heeft namens Zeeland subsidie aangevraagd (en inmiddels gekregen) om met dertien Zeeuwse gemeenten en ketenpartners te komen tot een sluitende aanpak voor deze kwetsbare personen. Gemeenten hebben daarin een zelfstandige verantwoordelijkheid met betrekking tot het lokale plan van aanpak. Dit project zal in 2017 verder vorm gegeven worden.

In het kader van de op te stellen Regiovisie naar aanleiding van een advies van de Commissie Dannenberg zijn voorbereidende activiteiten uitgevoerd. Zo is in 2016 een brede inventarisatie gemaakt van de huidige stand van zaken en hebben gesprekken met gemeenten en externe bureau's plaatsgevonden. In 2017 zal de Regiovisie, waarin ook Maatschappelijke Opvang een plaats heeft, worden afgerond en is duidelijk op welke manier lokale gemeenten, subregio's en ook de gehele regio regio gaan voeren.

Nazorg ex-gedetineerden

Algemeen

De nazorg voor ex-gedetineerden betreft de (voorbereiding) van de terugkeer van gedetineerden in de samenleving en dit proces begeleiden met behulp van de voorliggende voorzieningen gericht op wonen, werk, inkomen, schuldhulpverlening en identiteitspapieren.

Het project heeft de volgende doelstelling:

- Het voorbereiden en uitwerken van beleid voor nazorg ex-gedetineerden in Zeeland.

Doelstellingen 2016:

- Het coördineren van de tijdelijke subsidie van het ministerie Veiligheid en Justitie t.b.v. begeleiding nazorg ex-gedetineerden;
- Het faciliteren van de Zeeuwse besluitvorming en voortgang van de integrale procescoördinatie vanuit het Veiligheidshuis na 2015, waar de coördinatie van nazorg voor ex-gedetineerden sinds 1 januari 2015 onderdeel van is.

Coördinatie nazorg en integrale procesregie

Per 2014 is op basis van onderzoek door de gemeente Terneuzen besloten de werkzaamheden voor de nazorg van de ex-gedetineerden in Zeeland structureel in te zetten. Hierbij wordt gestreefd naar een integrale benadering en ontschotting van doelgroepenbeleid. Om dit te realiseren wordt de coördinatie van de nazorg vanaf 2015 via het Veiligheidshuis Zeeland ingezet. Door bundeling van meerdere taken bij het Veiligheidshuis, kon ook de integrale procescoördinatie (IPC) op hoog risico zaken in 2016 uitgevoerd worden zonder extra financiering. IPC waarborgt een betere samenwerking tussen zorg en strafrecht en maakt kortere lijnen tussen alle ketenpartners mogelijk. In 2016 zijn 63 casussen in IPC behandeld. Daarnaast zijn er 83 consulten en adviesvragen door IPC behandeld. Vanaf 2017 zal de gemeentelijke financiering van de coördinatie van nazorg aan ex-gedetineerden niet meer via de begroting van het CZW Bureau lopen, maar rechtstreeks via de begroting van het Veiligheidshuis Zeeland.

Nazorg begeleiding - uitvoering motie Van der Staay

Naar aanleiding van de in 2013 ingediende motie van Van der Staay heeft het ministerie van Veiligheid en Justitie in 2014 een subsidiebeleidskader ingesteld met als doelstelling om trajecten op het terrein van wonen en werken voor ex-gedetineerden te stimuleren. Daarbij geldt een integrale aanpak op de vijf leefgebieden: werk & inkomen, zorg, identiteitsbewijs, schuldhulpverlening en huisvesting. Voor de subsidieaanvraag geldt een drempelbedrag waardoor kleine gemeenten verplicht zijn samen op te trekken met andere gemeenten, bijvoorbeeld binnen de regio van het Veiligheidshuis. Op verzoek van centrumgemeente Vlissingen verzorgt het CZW Bureau de subsidieaanvraag voor de Zeeuwse gemeenten (met uitzondering van Tholen).

In 2016 zat een overlap van twee subsidietermijnen: Voor trajecten in de periode juli 2015 t/m juni 2016 is € 42.235, - aan rijkssubsidie toegekend en daarnaast voor kalenderjaar 2016 € 40.918, -.

Het Veiligheidshuis Zeeland heeft met behulp van deze rijkssubsidie aan respectievelijk 26 en 35 unieke deelnemers ambulante nazorg geboden voor wonen en werken. De casusregisseur Nazorg heeft zich specifiek gericht op die (ex-) gedetineerden voor wie, na screening door het Veiligheidshuis blijkt dat er sprake is van knelpunten op meerdere leefgebieden, waaronder wonen en werk, die (om wat voor reden ook) niet terechtkomen bij de reguliere hulpverlening en die na vrijlating uit detentie niet langer een juridisch kader hebben. Ook voor 2017 heeft het ministerie van Veiligheid en Justitie subsidie toegekend ten behoeve van begeleiding van ex-gedetineerden in Zeeland.

Overzicht lasten en baten

	Oorspronke- lijke begro- ting 2016	Definitieve begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Lasten				
Programma 1 Maatschappelijke Opvang	7.968.252	7.922.065	7.897.269	9.255.758
Baten				
Programma 1 Maatschappelijke Opvang	7.966.957	7.921.094	7.896.209	9.235.470
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-1.295	-971	-1.059	-20.288
Onttrekking aan reserve afschrijvingen	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve ziektevervanging	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	-1.295	-971	-1.059	-20.288

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 29 mei 2017

1.4 Beschermd Wonen

Algemeen, beleidsadvisering

Het CZW-bureau voert sinds 2015 de bekostiging en beleidsadvisering uit voor Beschermd Wonen in Zeeland. In 2015 is besloten om de subsidierelatie met aanbieders van BW in Zeeland te beëindigen en in 2017 over te gaan op een bestuurlijke aanbesteding.

Bureau

In 2016 was voor de beleidsadvisering, -voorbereiding en uitvoering van Beschermd Wonen een formatieomvang van 28 uur beschikbaar. Daarnaast leverde de beleidsondersteuner een welkome aanvulling bij de uitvoering van de taken. De Stuurgroep CZW Bureau vergaderde in 2016 zes maal. In alle vergaderingen was Beschermd Wonen een prominent gespreksonderwerp. Met name ging het over de organisatie van de aanbesteding, de bekostiging en de relatie met tussen de centrumgemeente en de lokale gemeentebesturen.

Financiën

De decentralisatie-uitkering BW aan de centrumgemeente Vlissingen is het belangrijkste dekkingsmiddel voor de uitvoering van de bekostiging. Deze bedroeg in 2016 € 37.315.210, -. Daarnaast werd in 2016 een totaal van € 1.921.276, - begroot als te ontvangen eigen bijdragen van cliënten. In de jaarrekening wordt toegelicht dat de feitelijke ontvangsten van het CAK over 2016 hoger zullen zijn. In 2016 is voor een totaalbedrag ad € 35.266.858, - aan subsidie uitgekeerd voor Zorg in Natura voor omstreeks 600 cliënten bij 25 zorgaanbieders. In dit bedrag zijn enkele nabetalingen meegenomen die voortvloeiden uit bezwaarprocedures, alsmede het saldo van terugvorderingen en nabetalingen uit de vaststelling van subsidies uit het jaar 2015. Voorts werd € 4.000.000, - gereserveerd voor trekkingsrechten op de PGB's Beschermd Wonen in de Zeeuwse gemeenten.

In de jaarrekening wordt de financiële ontwikkeling van Beschermd Wonen in 2016 uitvoerig toegelicht.

Inhoudelijk beleid

Het jaar 2016 stond wat betreft Beschermd Wonen grotendeels in het teken van de voorbereiding van de bestuurlijke aanbesteding per 2017. De eerste drie maanden zijn besteed aan het organiseren van een circuit van werkgroep-bijeenkomsten waarin vertegenwoordigers van gemeenten en aanbieders met elkaar spraken over een viertal centrale topics; dit leidde eind maart tot de vaststelling van een visie- en een inrichtingsdocument voor de aanbesteding in 2017. Op basis hiervan is de bestuurlijke aanbesteding georganiseerd in de vorm van een zevental 'Fysieke Overlegtafels' die na een intensief traject leidden tot de basis- en deelovereenkomst voor Beschermd Wonen in 2017. Binnen de Deelovereenkomst werden Zeeuws-brede afspraken gemaakt over tariefstelling, bekostiging, visie, inhoud, organisatie en kwaliteitskader van Beschermd Wonen in 2017. De gemeenten in Zeeuws-Vlaanderen besloten in het verlengde hiervan tot het instellen van een eigen overlegtafel met de aanbieders in deze sub-regio. Daarnaast is, in lijn met de aanbevelingen van de VNG hierover, vanaf oktober 2017 een begin gemaakt met de voorbereiding van de Regiovisie voor Beschermd Wonen en Opvang. In november werd hiervoor door het bureau een Plan van Aanpak aangeboden aan het CZW.

Voorts werd in 2016 verder gewerkt aan acties om meer grip te krijgen op PGB's Beschermd Wonen in de Zeeuwse gemeenten. In dit verband werd eveneens in het najaar een nieuwe versie van nadere uitvoeringsregels aan de gemeenten beschikbaar gesteld. Met het CAK is intensieve samenwerking gezocht om beter zicht te krijgen op de inning van eigen bijdragen. Vastgesteld werd dat het administratieve proces complex is waardoor niemand zicht heeft op de volledige routing. Verbetering kon in 2016 nog niet worden bereikt. Ook heeft het bureau actief ingezet op voorlichting aan en ondersteuning van de lokale uitvoerings- en toegangsorganisaties bij de uitvoering van Beschermd Wonen, en werd er door de beleidsadviseur regelmatig geschakeld bij de oplossing van individuele cliëntproblemen.

Het bureau heeft intensief ingezet op overleg, informatie-uitwisseling en beleidsontwikkeling op inhoud. In formele en informele overlegsituaties werd daarvoor samengewerkt met ambtelijke en bestuurlijke vertegenwoordigers van overheden en met instellingen. In het ambtelijk vooroverleg en het bestuurlijk CZW gaf de beleidsadviseur regelmatig informatie over de stand van zaken en de belangrijkste ontwikkelingen. De landelijke ambtelijke overlegvergaderingen van de VNG werden vanuit Zeeland door de beleidsadviseur bezocht en er is in dit kader ook deelgenomen aan verschillende sub-overleggen. In dit verband heeft de beleidsmedewerker o.m. bijgedragen aan totstandkoming van het landelijk kwaliteitskader voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Overzicht lasten en baten

	Oorspronke- lijke begroting 2016	Definitieve begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Lasten				
Programma 2 Beschermd Wonen	30.675.246	35.796.087	35.451.661	33.751.850
Baten				
Programma 2 Beschermd Wonen	30.675.246	35.795.116	35.450.601	33.751.850
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	0	-971	-1.059	0
Onttrekking aan reserve afschrijvingen				
Toevoeging aan reserve ziektevervanging				
Gerealiseerde resultaat	0	-971	-1.059	0

1.5 Vrouwen Opvang, Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Algemeen

Organisaties voor vrouwenopvang bieden overal in Nederland opvang en hulp aan vrouwen – en hun eventuele kinderen – die slachtoffer zijn van huiselijk geweld, eer gerelateerd geweld, loverboys/jeugdprostitutie of mensenhandel.

Het programma Vrouwenopvang heeft de volgende doelstellingen:

1. Voorwaarden scheppen om vrouwenopvang mogelijk te maken, risicogroepen te ondersteunen en professionele begeleiding mogelijk te maken;
2. Het voorbereiden en uitwerken van beleid voor het verminderen van geweld in de huiselijke kring, waaronder kindermishandeling. Daarbij het ondersteunen van de samenwerking binnen de keten;
3. Voorwaarden scheppen voor gemeenten en ketenpartners voor het uitvoeren van de Wet Tijdelijk Huisverbod.

De werkzaamheden voor het programma vrouwenopvang richten zich op beleidsmatige, inhoudelijke en uitvoeringskeuzen met betrekking tot Vrouwenopvang en de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Vrouwenopvang

De stuurgroep CZW Bureau heeft besloten tijdelijk extra inzet voor de begeleiding van kinderen in de vrouwenopvang te financieren. Eind 2016 is de Vrouwenopvang gestart met het Zorgarrangement Kind Centraal op basis van de methodiek Veerkracht. In 2017 wordt naar aanleiding van de evaluatie besloten of dit structureel gefinancierd zal worden vanuit de decentralisatie uitkering Vrouwenopvang. Het vigerende beleid voor vrouwenopvang is in 2016 verder grotendeels gecontinueerd.

Huiselijk Geweld en kindermishandeling

Algemeen

De werkzaamheden voor het programma huiselijk geweld richten zich met name op:

- Het voorbereiden en uitwerken van beleid voor het verminderen van geweld in de huiselijke kring, waaronder kindermishandeling. Daarbij het ondersteunen van de samenwerking binnen de keten. De bekendheid vergroten van de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling door het verlenen van medewerking aan communicatie en voorlichtingscampagnes;
- Voorwaarden scheppen voor gemeenten en ketenpartners voor het uitvoeren van de Wet Tijdelijk Huisverbod.

In 2016 zijn de volgende resultaten bereikt:

- Er zijn samenwerkingsafspraken overeen gekomen tussen Veilig Thuis, het Veiligheidshuis Zeeland en gemeenten c.q. de lokale zorgstructuren.
- De stuurgroep CZW Bureau heeft besloten de start van een Centrum voor Seksueel Geweld (CSG) in Zeeland te faciliteren. Het CSG Zeeland gaat begin 2017 concreet van start.

Veilig Thuis Zeeland (AMHK)

Advies- en Het Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK met de naam Veilig Thuis) wordt mede gefinancierd vanuit de decentralisatie uitkering Vrouwenopvang. Bij dit meldpunt met de naam Veilig Thuis kan iedereen terecht voor advies en ondersteuning bij signalen van alle vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Hieronder valt ook eer gerelateerd geweld, ouderenmishandeling en seksuele mishandeling. Ook kan men een formele melding doen van (vermoedens van) huiselijk geweld of kindermishandeling. Veilig Thuis onderzoekt dan zo nodig of het vermoeden gegrond is en zorgt met ketenpartners dat het geweld stopt en de veiligheid hersteld wordt. De functies van Veilig Thuis staan in de wet omschreven. De rol van Veilig Thuis is in Zeeland nader uitgewerkt in de regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling die in juni 2014 door de Zeeuwse gemeenten is vastgesteld. Het werkgeverschap van Veilig Thuis ligt bij de GR GGD Zeeland.

In 2016 is met de ambtelijke werkgroep Veilig Thuis vooral gewerkt aan de uitwerking van afspraken in de ketensamenwerking. Tussen Veilig Thuis, het Veiligheidshuis Zeeland en de lokale zorgstructuren zijn afspraken over hoe wordt samengewerkt en wie daarin welke rol heeft.

Meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling

Veilig Thuis heeft 1229 adviezen uitgevoerd in 2016. Een advies is een eenmalig contact, waarbij er advies wordt gevraagd hoe te handelen bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling. Ook is nadere ondersteuning geboden, waarbij de verantwoordelijkheid en regie bij de adviesvrager.

In 2016 zijn 1190 meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling binnen gekomen bij Veilig Thuis. Bij 349 zaken heeft Veilig Thuis onderzoek gedaan om te bepalen of er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling en te bepalen welke hulp er nodig is. De overige meldingen zijn na triage door Veilig Thuis overgedragen aan bestaande hulpverlening, het lokale veld of er is een Verzoek tot onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming ingediend.

Tijdelijk huisverbod

Het huisverbod biedt de mogelijkheid om in een noodsituatie te voorzien in een afkoelingsperiode. Tijdens deze periode wordt de nodige hulpverlening op gang gebracht en escalatie voorkomen. Na het opleggen van een huisverbod wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van de voorliggende hulpverleningsstructuur voor huiselijk geweld. Daarbij staat de samenwerking met diverse hulpverleningsinstaties, jeugdzorg, politie en gemeente centraal.

In 2016 is het huisverbod 71 keer opgelegd. De politie heeft in Zeeland sinds eind 2015 hulpofficieren van justitie die de tijdelijk huisverboden als een specifieke taak hebben. Hierdoor is het aantal huisverboden ten opzichte van vorige jaren gestegen.

Bij een huisverbod wordt een casemanager aangesteld. De hulpofficier van justitie en de casemanager voeren gezamenlijk de risico inventarisatie uit. De casemanager is verantwoordelijk voor de hulpverlening in het gezin en de advisering aan de gemeente. De hulp krijgt vorm volgens de Signs of Safety benadering. Deze extra taak wordt op trajectbasis door het CZW Bureau aan de hulpverlenende instantie vergoed (de Maatschappelijk Werk Organisaties en Veilig Thuis West-Brabant voor de gemeente Tholen). De overige hulpverlening in het gezin wordt betaald uit de reguliere middelen die onder andere gemeenten beschikbaar stellen voor huiselijk geweld.

Tijdelijk huisverboden Zeeland

gemeente	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Borsele</i>	3	1	2	0	1	4
<i>Goes</i>	5	5	12	2	7	8
<i>Kapelle</i>	3	1	1	1	1	2
<i>Noord-Beveland</i>	0	0	2	4	1	3
<i>Reimerswaal</i>	1	0	4	1	2	0
<i>Schouwen-Duiveland</i>	3	4	6	6	3	5
<i>Tholen¹</i>	2	5	3	0	0	3
Oosterschelderegio	17	16	27	14	15	25
<i>Middelburg</i>	3	5	8	1	5	12
<i>Veere</i>	1	0	1	2	0	0
<i>Vlissingen</i>	13	5	3	4	7	12
Walcheren	17	10	12	7	12	24
<i>Hulst</i>	6	3	2	8	5	3
<i>Sluis</i>	4	5	1	2	4	3
<i>Terneuzen</i>	8	11	11	7	9	16
Zeeuws-Vlaanderen	18	19	14	17	18	22
Totaal	52	45	56	38	45	71

¹ De huisverboden in Tholen gaan via Veilig Thuis West-Brabant, omdat de gemeente Tholen tot het politiedistrict De Markiezaten valt.

Preventie en deskundigheidsbevordering

In 2016 is het volgende scholingsaanbod vanuit het CZW Bureau georganiseerd:

- *Intervisie casemanagers huisverbod*
Onder leiding van Vraagkracht zijn in 2016 intervisiebijeenkomsten gehouden voor de casemanagers van het huisverbod. Doel van deze intervisie is het uitwisselen van ervaringen en het verbeteren van een eenduidige aanpak bij het huisverbod.
- *Cross-training Wet Tijdelijk Huisverbod*
Deze training wordt jaarlijks georganiseerd voor casemanagers, veiligheidsambtenaren, politie en andere betrokkenen bij de uitvoering van tijdelijk huisverboden.
- *Symposium 'Kwetsbaar Online'*
Indigo signaleerde veel ad hoc activiteiten bij ingrijpende incidenten d.m.v. social media gebruik door jongeren. Zij hebben initiatief genomen tot het organiseren van een symposium voor professionals die in hun werk regelmatig aanlopen tegen de gevaren van internet voor met name kinderen en jongeren (onderwijs, jeugdwerkers, jeugdverpleegkundigen, politie, AOV-ers enz.). Omdat dit goed in de doelstellingen past is het symposium mede gefinancierd vanuit het budget voor het preventie en deskundigheidsplan. Ook Delta (ZeelandFonds) heeft het symposium ondersteund. Het symposium was volgeboekt (200 deelnemers), waaruit blijkt dat dit onderwerp echt aandacht verdient.
- *Borging participatietrajecten voor vrouwen met een achtergrond van huiselijk geweld*
In 2014 en 2015 heeft het Zeeuws Vrouwenplatform het project De Nieuwe Toekomst uitgevoerd. Dit project richtte zich op het bevorderen van de economische zelfstandigheid van vrouwen met een achtergrond van huiselijk geweld. Naar aanleiding van de positieve resultaten heeft de projectleider van De Nieuwe Toekomst in 2016 met het CZW Bureau en beleidsmedewerkers van de gemeentelijke sociale diensten onderzocht of de aanpak en doelstelling geïntegreerd kan worden in het gemeentelijk beleid en uitvoering. De gemeente Terneuzen gaat hiermee verder vanuit de gemeentelijke organisatie. Boven de Westerschelde worden de mogelijkheden in 2017 nog verder onderzocht.

Overzicht lasten en baten

	Oorspronkelijke begroting 2016	Definitieve begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Lasten				
Programma 3 Vrouwenopvang	2.248.322	2.416.708	2.201.220	2.168.999
Baten				
Programma 3 Vrouwenopvang	2.247.026	2.415.737	2.200.161	2.167.703
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-1.296	-971	-1.059	-1.295
Onttrekking aan reserve afschrijvingen	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve ziektevervang	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	-1.296	-971	-1.059	-1.295

1.6 Anti Discriminatie Bureau Zeeland (ADB Zeeland)

Algemeen

ADB Zeeland voorkomt en bestrijdt discriminatie in Zeeland. Alle gemeenten in Nederland hebben vanaf 2009 de verplichting zorg te dragen voor een voorziening waar hun burgers terecht kunnen voor advies en ondersteuning bij discriminatieklachten: de Wet Gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen (WGA). Het doel van de wet is dat burgers in iedere gemeente laagdrempelig, onafhankelijk en efficiënt advies en bijstand krijgen als zij zich gediscrimineerd voelen. In Zeeland hebben alle dertien gemeenten de uitvoering hiervan ondergebracht bij ADB Zeeland. ADB Zeeland voert de volgende taken uit:

- Uitvoering van klachtbehandeling en meldpuntfunctie;
- Registratie van klachten/meldingen en rapportage van deze klachten via de gemeenten naar het ministerie van BZK;
- Samenwerking met diverse organisaties op het gebied van preventie en voorlichting over discriminatie;
- Het volgen van ontwikkelingen in brede zin (op maatschappelijk, juridisch en politiek gebied) en deze vertalen naar de Zeeuwse situatie;
- Uitvoering van lid 4 Wet RO: *Aanwijzing discriminatie* door deelname aan het Regionaal Discriminatie Overleg (RDO) met politie, gemeenten en justitie.

Meldpunt en klachtbehandeling

ADB Zeeland neemt klachten en meldingen in behandeling. Niet alle bij het bureau ingediende klachten verwijzen naar daadwerkelijke strafrechtelijke discriminatiezaken. Alleen na nader onderzoek door een bevoegde instelling (zoals de rechtbank of het College voor de Rechten van de Mens), is vast te stellen of er sprake is van een strafbaar feit. In de hierna genoemde cijfers is niet opgenomen of de klachten/meldingen wel of niet juridisch gegrond zijn. Uitgangspunt bij de registratie van de klachten is de door de melder ervaren discriminatie.

Oordeelaanvraag

ADB Zeeland heeft in 2016 drie oordelen aangevraagd bij het College voor de Rechten van de Mens. Bij twee oordelen heeft het College geoordeeld dat er sprake was van verboden onderscheid.

Cijfers 2016

In 2016 heeft ADB Zeeland 105 meldingen geregistreerd. Gemiddeld krijgt ADB Zeeland zo'n 115 meldingen van discriminatie binnen per jaar. In vergelijking met andere jaren is dit aantal dus gedaald, hoewel er wel een stijging te zien is ten opzichte van vorig jaar, namelijk 19%.

In 2016 zijn er 106 discriminatiezaken (gemeld bij Politie Zeeland-West Brabant, *regio Zeeland*) besproken in het Regionaal Discriminatie Overleg. In dit overleg participeren Politie Zeeland-West Brabant, ADB Zeeland en Justitie. Dit aantal is ten opzichte van 2015 (93) enigszins gestegen. Hier is geen duidelijke conclusie aan te verbinden, hoewel de manier van gegevensverzameling bij de politie wel is veranderd het afgelopen jaar. In vergelijking met andere jaren kan er hierdoor verschil in de cijfers zitten. Vanaf 2017 zal er weer een eenduidige manier komen voor het verzamelen van politiecijfers.

Rond mei 2017 zal er een regionale rapportage uitgebracht worden. Dit rapport bevat o.a. gegevens van ADB Zeeland, RADAR (anti-discriminatievoorziening voor de regio's Midden-West- Brabant en Brabant-Noord, Zuid-Holland-Zuid en Rotterdam Rijnmond), Politie Zeeland-West-Brabant en wellicht ook het College voor de Rechten van de Mens. Het rapport wordt geschreven op basis van de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant.

Hieronder een overzichtelijke weergave van de discriminatiecijfers over de afgelopen vijf jaar, uitgesplitst op grond en op terrein.²

Tabel 1 Meldingen en klachten per discriminatiegrond in Zeeland

Discriminatiegrond	2012	2013	2014	2015	2016
Leeftijd	12	12	41	8	15
Ras/afkomst	66	61	88	33	41
Handicap/chronische ziekte	14	16	16	13	11
Seksuele gerichtheid	9	6	4	4	2
Niet wettelijke gronden ³	15	18	24	15	17
Godsdienst/levensovertuiging	8	9	15	6	4
Geslacht	9	9	13	9	8
Nationaliteit	2	0	7	2	8
Burgerlijke Staat	0	0	0	2	0
Politieke overtuiging	2	0	0	1	1
Arbeidscontract	0	0	0	2	0
Totaal	137	131	208	97	110

Tabel 2 Terrein van de discriminatieklachten

Terrein	2012	2013	2014	2015	2016
Arbeidsmarkt	47	36	57	19	21
Buurt /wijk	14	13	13	6	7
Collectieve voorziening	15	18	21	14	27
Commerciële dienstverlening	8	9	17	9	9
Onderwijs	9	4	2	8	5
Privésfeer	3	1	1	3	3
Horeca	2	2	5	4	3
Openbare ruimte	3	0	1	3	5
Huisvesting	10	5	4	3	2
Media /reclame	6	12	8	8	4
Sport en recreatie	11	5	2	3	2
Politie/OM	3	1	7	3	8
Publieke en politieke opinie	6	11	48	4	7
Overig	1	3	0	4	3
Totaal	138	120	186	91	106

² Het totaal aantal klachten (105) wijkt af van de totale aantallen in tabel 1 en 2 (110 en 106). Een discriminatieklacht kan namelijk over meerdere gronden en/of terreinen gaan.

³ In de categorie 'niet wettelijk' zijn ook klachten over discriminatie op grond van uiterlijk meegenomen.

Speerpunten van 2016

LHBT-project

ADB Zeeland neemt met de gemeenten Middelburg, Vlissingen en Goes deel aan een project van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap om samen met Nederlandse gemeenten de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBT (lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders) te bevorderen. De drie Zeeuwse gemeenten hebben in samenspraak met de wethouders voor emancipatie de keuze gemaakt om het project te wijden aan 'LHBT-jongeren'. De reden hiervan is het alarmerende bericht van het Sociaal en Cultureel Planbureau, dat de helft van de onderzochte homo-jongeren zelfmoordgedachten heeft. 9% van de jongens en 16% van de meisjes heeft ook echt een zelfmoordpoging gedaan. Hoe meer anti homo-uitingen zij meemaken, hoe vaker zij aangeven zelfmoord te overwegen. Dit percentage ligt aanzienlijk hoger dan bij heterojongeren. In 2013 is een pre-ventieplan geschreven en aangeboden aan alle 13 gemeenten. De interventies uit het project richten zich op de beschermende factoren die psychosociale problematiek en suïcidaal gedrag van jongeren kunnen voorkomen/ verminderen. Deze interventies richten zich op een veilige schoolomgeving, het verbeteren van de professionele hulpverlening, het versterken van het sociale netwerk van LHBT jongeren en op ondersteuning van en door ouders. Eind 2014 is het project positief geëvalueerd en hebben de drie gemeenten de kans gekregen van het ministerie om opnieuw voor een periode van drie jaar mee te doen aan het project. Hierbij zijn nieuwe interventies bijgekomen, namelijk aandacht voor de oudere LHBT's, LHBT binnen de sportverenigingen en het implementeren van LHBT beleid binnen de andere 10 Zeeuwse gemeenten. Momenteel biedt het ministerie de mogelijkheid om het LHBT Project met nog een half jaar te laten verlengen. Een aanvraag hiervoor is inmiddels ingediend en wacht nog op definitief groen licht. Meer informatie over het project is te vinden op de website van ADB Zeeland.

Voorlichting/preventie onderwijs

ADB Zeeland kan diverse voorlichtings- en preventieactiviteiten op scholen aanbieden met als doel om het thema discriminatie in te bedden in het structurele voorlichtingsaanbod.

Er kunnen verschillende lessen op maat verzorgd worden op basisscholen, Voortgezet Onderwijs en (V)MBO/HBO. ADB Zeeland werkt hiervoor samen met verschillende Zeeuwse partners. Er bestaat onder andere een leskist over discriminatie voor groep 5 en 6, er is een kunstproject voor groep 7 en 8 en is er een theaterproject voor het Voortgezet Onderwijs. Sinds ADB Zeeland geen subsidie meer ontvangt van de provincie heeft zij ervoor gekozen om de gastlessen niet meer kosteloos aan te bieden aan scholen. In 2017 wordt bekeken hoe het aanbod voor het basisonderwijs doorontwikkeld kan worden en op een betere manier aan kan sluiten bij de kerndoelen waar scholen aan moeten werken.

Project Arbeidsmarkt

Uit de cijfers van de afgelopen jaren blijkt dat discriminatie zich vooral voordoet op de arbeidsmarkt. Dit signaal wordt niet alleen door ADB Zeeland opgemerkt. De SER heeft een rapport uitgebracht met een reeks aanbevelingen op het gebied van discriminatie op de arbeidsmarkt. ADB Zeeland is daarom de campagne: 'Diversiteit Loont – Naar een Zeeuwse inclusieve arbeidsmarkt' gestart.

Dit project sluit goed aan op de nu al bestaande initiatieven in Zeeland en heeft als doel om, rekening houdend met bestaande initiatieven, ervoor te zorgen dat de diversiteit op de arbeidsmarkt in Zeeland toeneemt. Een speerpunt van dit project is: bedrijven de meerwaarde van een diversiteitsbeleid op de werkvloer te laten inzien. Te denken valt dan aan de samenstelling van mannen en vrouwen, leeftijd, culturele achtergrond en uiteraard mensen met een arbeidsbeperking.

Eén van de middelen die ADB Zeeland hiervoor wil inzetten is de training 'Selecteren zonder vooroordelen'. Deze training is ontwikkeld door het College voor de Rechten van de Mens en richt zich voornamelijk op HR-professionals en andere bemiddelaars tussen werkaanbod en werkzoekenden. De training is toegespitst op de Zeeuwse situatie met Zeeuwse praktijkvoorbeelden.

Daarnaast is er voor bedrijven die actief aan de slag willen gaan met diversiteit het 'Charter Diversiteit'. Dit charter is een vrijwillige toezegging om diversiteit op de werkvloer te bevorderen op één of meer dimensies (denk bijvoorbeeld aan geslacht, leeftijd, arbeidsbeperking). Hierbij gaat het nadrukkelijk om door de onderneming of organisatie zelf geformuleerde maatregelen, gekoppeld aan bedrijfseconomische doeleinden.

Overzicht lasten en baten

	Oorspronke- lijke begro- ting 2016	Definitieve be- groting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Lasten				
Programma 4 ADBZ	358.798	316.326	284.707	281.346
Baten				
Programma 4 ADBZ	357.502	315.354	283.648	280.051
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-1.296	-972	-1.059	-1.295
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	-1.296	-972	-1.059	-1.295

1.7 Programma 'Jeugd en alcohol'

Algemeen

In 2010 zijn de activiteiten op het gebied van 'Jeugd en alcohol' gestart met tijdelijke financiering tot en met 2013. Eind 2013 hebben de gemeenten aangegeven de coördinatie op de Zeeuwse jeugd en alcoholaanpak te willen continueren voor een nieuwe periode van drie jaar (2014 t/m 2016). Hiervoor hebben alle Zeeuwse gemeenten gezamenlijk 50.000,- per jaar ter beschikking gesteld. De aanpak wordt door het CZW Bureau gecoördineerd. Het CZW Bureau doet om die reden financieel en inhoudelijk verslag van de activiteiten.

Activiteiten

De integrale samenwerking tussen de gemeenten, de GGD, Politie Zeeland, Indigo Preventie, het ADRZ en andere betrokkenen is de kracht van de Zeeuws brede aanpak. Deze samenwerking staat als een huis en de coördinator fungeert als een spin in het web. Verbindingen zijn snel gelegd, het wiel hoeft niet elke keer op nieuw uitgevonden te worden en doordat de boodschap van geen alcohol onder de 18 jaar via verschillende invalshoeken binnenkomt, zien we ook echt effect. Juist deze samenwerking en integrale aanpak hebben het verschil gemaakt en hebben voor succes gezorgd wat betreft de preventie van het gebruik van alcohol onder de Zeeuwse jongeren. Hieronder een samenvatting van de activiteiten, interventies en communicatiezaken die in 2016 hebben plaatsgevonden.

Ten aanzien van communicatie en PR:

- Preventie van alcoholgebruik onder de jeugd vereist een intensieve aanpak. Goede communicatie richting de jongeren zelf en de omgeving (ouders, horeca, scholen, sportverenigingen etc.) van de jongeren is niet gemakkelijk maar wel van groot belang. LZNVZ richt zich met haar communicatie en PR poot op specifieke doelgroepen maar door inzet van (massa) communicatie ook op het grote publiek (waaronder ook de mensen die niet uit zichzelf naar een ouderavond zullen komen). In 2016 is veel aandacht geweest in lokale en regionale media (6 x in de PZC, zeer regelmatig in de huis aan huis bladen, 4x radio en 1x Omroep Zeeland t.v.) voor diverse campagneactiviteiten zoals de IkPas maand, de zomeractie en diverse ouderavonden en stapavonden.
- De website www.laatzienietverzuipen.nl, behorend bij de publiekscampagne, waar publiek en professionals terecht kunnen voor nieuws en actualiteiten, informatie, etc. trekt ongeveer 700 bezoekers per maand. Hiervan is gemiddeld 15 à 20% een nieuwe bezoeker. Uitschieters vinden plaats op momenten dat er activiteiten van LZNVZ plaatsvinden.
- Facebookpagina LZNVZ: hier worden regelmatige nieuwe berichten op gepost en relevante berichten van andere organisaties gedeeld. Ook wordt het gebruikt om aandacht te vragen voor activiteiten van LZNVZ. Door betaalde posts en persoonlijke berichten van Zeeuwse ouders op FB is het aantal likes erg omhoog gegaan. Gesponsorde berichten bereikten zelfs meer dan 22.000 mensen.
- Er zijn veel redactionele artikelen gemaakt en verspreid onder de gemeenten en betrokken partners om de campagne verder uit te dragen. Daarnaast is er een aantal keer een digitale nieuwsbrief uitgegeven en is LZNVZ actief met het plaatsen van berichten op Twitter.
- Om ook de raadsleden van de gemeenten te informeren, is de e-mailniewsbrief toegestuurd aan de griffies van de gemeenten.

Ten aanzien van educatie en bewustwording:

- Voorlichtingsavonden voor ouders: er zijn vijf voorlichtingsavonden over alcoholgebruik voor ouders georganiseerd, de zogenaamde stapavonden. De avonden zijn georganiseerd in Goes, Schouwen-Duiveland en Veere. In Hulst zijn er twee avonden georganiseerd. Sinds 2014 hanteren ze hierbij een andere opzet; het heet daar nu de stapavond 'nieuwe stijl'. Men sluit daarbij aan bij een al bestaande informatieavond van de school. De ouders krijgen een theatervoorstelling over jeugd en alcohol en een stukje voorlichting van Indigo. In tegenstelling tot andere stapavonden waar de animo toch voor terug loopt kwamen op deze avonden in Hulst 100 – 150 ouders.
- In 2016 zijn geen ouderavonden "Help, mijn kind wordt een puber" gegeven. Dit is met name omdat er in 2015 al veel ouderavonden zijn gegeven. Twee jaar achter elkaar dezelfde avond aanbieden werkt in de hand dat er weinig mensen komen omdat je in dezelfde vijver vist.

- Schoolbeleid VO: er zijn 11 Alcoholvrije scholen in Zeeland en in Goes is men bezig om een geheel alcoholvrij schoolbeleid van de grond te krijgen. Hiernaast worden er vaak blaasacties uitgevoerd door Indigo Preventie voorafgaand aan schoolfeesten.
- In Schouwen-Duiveland is een APK geweest, waarbij theatervoorstellingen zijn gegeven, de supermarkt Albert Heijn heeft meegedaan, de voetbalclub met o.a. een cocktailparty en er zijn Leggo feesten gehouden.
- Aanpak in sportkantines: alle sportverenigingen die hebben aangegeven meer informatie te willen n.a.v. het onderzoek, zijn nog een keer geïnformeerd door de gemeenten. Er heeft een overleg plaatsgevonden met de voetbalvereniging Westkapelle.
- De succesvolle LEGGO party's liepen niet meer zo goed. Na evaluatie met de betrokken samenwerkingspartners, is er nog één keer een feest geweest met een nieuwe opzet. Daarna is besloten te stoppen met LEGGO. In Kapelle is een frisseest georganiseerd met 166 kinderen. Ook op Schouwen hebben er meerdere frisseesten plaatsgevonden. Er is een protocol gemaakt voor het houden van frisseesten door Indigo.
- De IkPas campagne is een landelijke actie om mensen te motiveren 30 of 40 dagen geen alcohol te drinken. In 2016 is de Zeeuwse actie van start gegaan op 1 maart bij de Politie in Middelburg met als ambassadeur oud wereldkampioen Nelli Cooman. Er waren meer dan 400 Zeeuwse inschrijvers (afgezet tegen het aantal inwoners stond Zeeland bovenaan qua aantal deelnemers). Er is erg veel media aandacht voor de campagne geweest op zowel radio, tv, PZC en in de huis aan huis bladen).
- Zomeractie: Voor de zomerperiode is een artikel verspreid, gericht op ouders. In het artikel stonden korte interviews met ouders en tips en trucs hoe het gesprek met hun kinderen hierover aan te gaan.
- Lezingen dokter Nico van der Lely: In het kader van de NOC*NSF campagne is op 23 juni in de gemeente Borsele een interactieve informatieavond gehouden met een lezing van Nico van der Lely, theater en een workshop voor jongeren. Doelgroepen zijn ouders, leerkrachten en vrijwilligers van sportverenigingen. Op 13 oktober is er in Sluis een soortgelijke avond georganiseerd. Ook deze avond is goed bezocht.
- Oprichting van een alcoholpoli in Zeeland: In samenwerking met Nico van der Lely, is in 2012 de alcoholpoli in het Admiraal De Ruijter Ziekenhuis in Goes officieel van start gegaan. In 2016 zijn er 27 jongeren opgenomen (tegenover 29 in 2015 en 28 in 2014 en 32 in 2013). De gemiddelde leeftijd van de jongens was 15,4 en van de meisjes 15,7.
- Training vroeg signalering: Het doel hiervan is professionals die met jongeren werken te leren vroegtijdig alcoholmisbruik te signaleren en vervolgens het gesprek aan te kunnen gaan met de jongere. Tevens weten zij wanneer, hoe en naar wie zij de jongere kunnen doorverwijzen. Naast de training is er een protocol en daarbij horende handzame flyer ontwikkeld. In 2016 zijn er 3 succesvolle trainingen georganiseerd voor vrijwilligers en professionals in de drie regio's.
- Bijeenkomst over invloed alcohol op de hersenen: In samenwerking met de landelijke organisatie voor alcoholontmoediging STAP, GGD en FAS stichting hebben we in december een werkbijeenkomst voor professionals over de invloed van alcohol op puberhersen en de invloed van alcohol tijdens de zwangerschap op het pasgeboren kind georganiseerd. Er waren diverse jeugdverpleegkundigen, jeugdartsen, preventiewerker en jeugdagent aanwezig.

Ten aanzien van wet- en regelgeving:

- Preventie- & Handhavingsplan (P&H) Alcohol: In juli is er een bijeenkomst geweest met de 13 Zeeuwse gemeenten waarin is afgesproken een nieuw Zeeuws format voor het P&H plan te ontwikkelen. Er is een werkgroep geformeerd met betrokken vanuit preventie als handhaving. Ook kijkt de werkgroep naar andere handhavingsmethoden omdat de huidige manier van handhaven niet (goed) meer werkt.
- Halt afdoening: In juli is HALT NL bij LZNVZ en Indigo op bezoek geweest. Afgesproken is om betere afspraken te maken met HALT ZNW zodat Indigo meer kan betekenen voor de individuele hulpverlening.
- Aanpak openbare dronkenschap: Er hebben in 2016 diverse blaasacties plaatsgevonden. Sinds januari 2016 houdt de politie op Walcheren bij hoeveel jongeren onder invloed zij aantreffen.
- Bijeenkomst inzet mystery-shoppers: De huidige manier van handhaven werkt niet, zo blijkt uit het naleefonderzoek wat in 2016 is uitgevoerd. De inzet van mystery-shoppers is een alternatieve methode van handhaven waarbij tekstkopers van 18- of 18 jaar worden ingezet om te kijken of zij drank kunnen krijgen zonder dat er naar hun ID wordt gevraagd. In december is er voor alle betrokkenen vanuit gemeenten een bijeenkomst georganiseerd over de inzet van mystery-shoppers. 11 van de 13 gemeenten waren aanwezig.

Ten aanzien van onderzoek en monitoring

- Nalevingsonderzoek: In 2016 is het naleefonderzoek herhaald om een trend te kunnen waarnemen. Dit jaar hebben voor het eerst alle gemeenten meegedaan. Het gemiddelde naleefpercentage is 54%. De diverse gemeenten scoren hier heel wisselend in.
- Draagvlakonderzoek: In 2011 en 2013 heeft de GGD in opdracht van LZNVZ een onderzoek gedaan naar de kennis, houding en het gedrag van jongeren en hun ouders omtrent alcohol. In het voorjaar van 2016 is dit onderzoek herhaald, de resultaten zijn in mei opgeleverd.
- Onderzoek HZ: studenten van de opleiding pedagogiek hebben in 2015 onderzoek gedaan naar hoe ouders en jongeren, woonachtig op Walcheren, denken over de nieuwe leeftijdsgrens, regels omtrent alcohol etc. In 2016 is dit onderzoek herhaald bij de gemeenten in de Oosterschelderegio.

Overzicht lasten en baten

	Oorspronkelijke begroting 2016	Definitieve begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Lasten				
Programma 6 Jeugd en Alcohol	55.214	55.864	53.829	48.916
Baten				
Programma 6 Jeugd en Alcohol	55.214	55.864	53.829	48.916
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve afschrijvingen	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve ziektevervanging	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	0	0	0	0

1.8 Zeeland zonder zelfmoord

De afgelopen jaren is er in Nederland een gestage toename zichtbaar in het aantal suïcides. De minister van VWS heeft het terugdringen en voorkomen van suïcides onlangs hoog op de politieke agenda gezet. Zij benadrukt de grote impact van een suïcide op de direct naast betrokkenen maar ook op de samenleving. Suïcide is niet in alle gevallen te voorkomen, maar in het merendeel wel. Het ontwikkelen van verdere kennis over vroegtijdig(er) signaleren van suïcidaliteit en effectieve(r) behandelen daarvan, is essentieel.

De landelijke organisatie 113Zelfmoordpreventie is dan ook het Suïcide Preventie Actienetwerk (SUPRANET Community) begonnen. Dit programma loopt van september 2016 tot september 2018 en begeleidt zeven proeftuinen die aan de slag gaan om in hun omgeving een bijdrage te leveren aan het terugdringen van het onacceptabel hoge aantal zelfmoorden.

Zeeland is één van de proeftuinen geworden. In Zeeland worden relatief gezien meer suïcides gepleegd dan gemiddeld in Nederland. Dit komt met name door het hoge aantal suïcides in Zeeuws-Vlaanderen. GGD Zeeland, Emergis en de 13 Zeeuwse gemeenten willen de preventie van suïcides op een effectieve manier aanpakken met het project Zeeland Zonder Zelfmoord (ZZZ). De uitvoering is belegd bij het CZW bureau. Doelstelling van het project is een gecoördineerde, gezamenlijke aanpak gericht op suïcidepreventie en een daling van het aantal suïcides en suïcidepogingen in Zeeland.

In 2016 is een projectteam en een kerngroep samengesteld. De kerngroep van ZZZ zal behoeften, knelpunten en/of actiepunten in brengen en meedenken en meewerken aan de gezamenlijke aanpak. Om ook de bestuurlijke betrokkenheid te waarborgen is er een stuurgroep opgericht. De stuurgroepleden zijn bestuurlijke trekkers, zij vervullen een ambassadeursrol op bestuurlijk niveau.

Het projectteam heeft in 2016 voorbereidingen getroffen om in januari 2017 een start te geven aan een geïntegreerde aanpak waarbij organisaties van binnen en buiten de zorg lokale netwerken vormen. Er wordt samengewerkt met de GGZ, gemeenten, gebiedsteams, huisartsen, maatschappelijk werk, onderwijs, (sport)verenigingen, politie, kerken, UWV, schuldhulpverlening en andere lokale partners.

De activiteiten binnen het project zijn gericht op vier pijlers:

- 1) Suïcidepreventie in en om de huisartsenpraktijk: trainen van huisartsen en praktijkondersteuners in het vroegtijdig signaleren van suïcidale gedachten. Maar ook het maken van goede samenwerkingsafspraken met ketenpartners;
- 2) Inzet op publiekscampagne 'De vraag van je leven' om het taboe op zelfmoord af te halen;
- 3) Het trainen van het brede maatschappelijke middenveld zodat zij vroegtijdig kunnen signaleren of ze te maken hebben met mensen met suïcidale gedachten en daar ook naar kunnen handelen;
- 4) Risicogroepen pro-actief benaderen en acties uitzetten voor hen en hun naasten.

Zeeland Zonder Zelfmoord is een integraal project van GGD, Emergis, de 13 gemeenten en het CZW Bureau. Het project is gesubsidieerd door 113Zelfmoordpreventie en de 13 Zeeuwse gemeenten. Aanvullende financiering is nodig en is daarom ook aangevraagd bij CZ en de Provincie Zeeland. De middelen zijn belegd bij de GGD, de uitvoering is belegd bij het CZW Bureau.

1.9 Paragrafen

Bedrijfsvoering

Alle projecten die door het secretariaat van het CZW Bureau worden uitgevoerd zijn beschreven in een werkplan. Hierin is de doelstelling vastgelegd en het aantal te besteden projecturen. Bovendien is een financiële vertaling gemaakt naar de personele en materiële inzet per project.

Door middel van een geautomatiseerd tijdschrijfsysteem worden de ingezette uren verantwoord. Hierdoor ontstaat inzicht in de integrale kostprijs per project.

De administratie en het beheer van de middelen wordt uitgevoerd door het secretariaat van het SWVO. Hierbij wordt gebruik gemaakt van geautomatiseerde systemen. Betalingsverkeer verloopt zo veel mogelijk geautomatiseerd. Bij het SWVO is een controlesysteem voor betalingen ingevoerd met parafering door verschillende medewerkers c.q. bestuur om de rechtmatigheid van de uitgaven te toetsen. Uiteraard vindt een accountantscontrole plaats op jaarverslag en jaarrekening.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het CZW Bureau is opgericht per 1 januari 2009. Het bureau beschikt over reserves om tegenvallers op te vangen. Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2016 € 85.624, -.

De gemeente Vlissingen heeft niet bestede gelden uit de doeluitkeringen Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Beschermd Wonen overgemaakt naar het CZW Bureau. Deze gelden worden conform de richtlijnen uit het BBV op de balans opgenomen onder de post Overlopende passiva (Vooruit ontvangen bedragen). Ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen, die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, worden niet als een reserve opgenomen, omdat dit ten onrechte de suggestie wekt dat het bestuur de bestemming van de gelden zou kunnen wijzigen.

In de afgelopen jaren is een voorziening voor afvloeiingslasten gecreëerd. Met deze voorziening worden financiële risico's afgedekt voor personeelskosten die ontstaan als gevolg van het beëindigen van tijdelijke projecten en/of het stoppen van tijdelijke uur-uitbreidingen. In 2016 werd € 9.902, - ten laste van deze voorziening gebracht.

Met ingang van 2015 is het opnemen van kengetallen in de begroting en jaarrekening verplicht gesteld. Hieronder zijn de financiële kengetallen opgenomen die voor het CZW bureau van toepassing zijn:

Verloop van de kengetallen		
Kengetallen:	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
Netto schuldquote	-0,14%	-0,14%
Solvabiliteitsrisico	3,34%	3,54%
Structurele exploitatieruimte	0,13%	0,26%

Financiering

Het financieel beheer is in 2016 uitgevoerd conform het, door het bestuur van het Samenwerkingsverband Welzijnzorg Oosterschelderegio vastgestelde, Treasury statuut SWVO. De kasgeldlimiet en de renterisiconorm uit de wet FIDO werden niet overschreden.

De bevoorschotting door het ministerie van de MO, VO en BW-middelen aan Vlissingen werd rechtstreeks doorbetaald aan het CZW Bureau. Tijdelijke extra liquide middelen worden op deposito gezet. Omdat het CZW Bureau zelf niet over een zelfstandige rechtspersoonlijkheid beschikt, worden de bankrekeningen beheerd door het SWVO. De onderlinge positie komt tot uitdrukking in een rekening-courant positie. De uitzetting van middelen werd afgestemd op de liquiditeitsplanning. Bij de uitzetting van middelen werden geen koers dan wel valutarisico's gelopen.

Rechtmatigheid

Binnen het controleprotocol rechtmatigheid, dat door het de stuurgroep CZW bureau is vastgesteld, is een inventarisatie opgenomen van de relevante interne- en (verplichte) externe regelgeving. Het SWVO ziet erop toe dat deze regelgeving wordt nageleefd.

Programma:	Lasten hoger dan begroot	Lasten lager dan begroot
1. MO	De uitgaven voor begeleiding ex-gedetineerden zijn € 40.900, - hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een overloop van twee subsidietermijnen. Maar dit wordt gecompenseerd door een hogere bijdrage van het Ministerie ad € 41.700,- voor de begeleiding van ex-gedetineerden. .	De bedrijfsvoeringskosten waren € 39.500, - lager dan begroot, doordat de kosten van de beleidsondersteuner over de programma's MO, VO en Beschermd Wonen zijn verdeeld. In de begroting waren deze alleen ten laste van MO gebracht. De uitgaven voor het registratiesysteem OGGZ en de overige uitgaven zijn € 26.200,- lager dan begroot.
2. Beschermd Wonen	De bedrijfsvoeringskosten waren € 9.200, - hoger dan begroot, doordat de kosten van de beleidsondersteuner over de programma's MO, VO en Beschermd Wonen zijn verdeeld. Deze kosten kunnen gedekt worden uit 'Nog te besteden middelen Beschermd Wonen'.	De uit te keren subsidies zijn € 353.600, - lager dan begroot. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat er in de begroting rekening was gehouden met een subsidiebetaling van € 1.652.000, - aan Zeeuwse Gronden. Werkelijk werd er € 1.345.000, - betaald. Medio 2017 zal besluitvorming plaatsvinden over de resterende aanvullende budgetsubsidie van € 311.228, - aan Zeeuwse Gronden.
3. VO	De bedrijfsvoeringskosten zijn € 6.700, - hoger dan begroot doordat de kosten van de beleidsondersteuner over de programma's MO, VO en Beschermd Wonen zijn verdeeld en de uitgaven voor Veilig Thuis waren € 8.300, - hoger dan begroot. De kosten kunnen gedekt worden uit 'Nog te besteden middelen Vrouwenopvang' en 'Nog te besteden Versterking Steunpunt HG'.	De uitgaven voor Vrouwenopvang, Huiselijk Geweld en Overige uitgaven waren € 230.400, - lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de kosten voor 'Voorlichting en deskundigheid ASHG' en 'Preventie-activiteiten HH' lager zijn uitgevallen. Verder wordt het project 'CSG en MDA++' pas in 2017 uitgevoerd. Hiervoor was in 2016 € 131.250, - begroot.
4. ADBZ		De bedrijfsvoeringskosten voor ADBZ zijn € 4.800, - lager dan begroot en de uitgaven voor LHBT-activiteiten zijn € 27.400, - lager dan begroot.
6. Jeugd en Alcohol		De totale kosten voor Jeugd & Alcohol zijn € 2.000, - lager dan begroot.

2. Jaarrekening

2.1 Balans

Balans per 31 december

Tabel 3 Balans

ACTIVA (bedragen x € 1,-)	Ultimo 2016		Ultimo 2015	
Vaste activa				
<i>Immateriële vaste activa</i>		0		0
<i>Materiele vaste activa</i>		17.941		22.608
- Investerings met een economisch nut	17.941		22.608	
<i>Financiële vaste activa</i>		0		0
Totaal vaste activa		17.941		22.608
Vlottende activa				
Vooruitbetalingen		11.410		18.877
<i>Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar</i>		1.797.791		1.760.060
- Overige vorderingen	11.815		13.085	
- Overige uitzettingen: Schatkistrekening	1.785.976		1.746.976	
<i>Liquide middelen</i>		19.498		4.655
- Kassaldi	256		6	
- Bank- en girosaldi	19.242		4.649	
<i>Overlopende activa</i>		810.702		840.399
- Nog te ontvangen bijdragen NL overig	771.579		805.018	
- Overig	39.123		35.381	
Totaal vlottende activa		2.639.402		2.623.991
Totaal-generaal		2.657.343		2.646.599

PASSIVA (bedragen x € 1,-)	Ultimo 2016		Ultimo 2015	
Vaste passiva				
<i>Eigen vermogen</i>		85.624		89.861
- Algemene Reserves				
- Reserve Exploitatieresultaten	74.033		74.033	
- Overige bestemmingsreserves	11.591		15.828	
- Gerealiseerde resultaat	0		0	
<i>Voorzieningen</i>		5.702		15.604
- Voorziening afvloeiingslasten	5.702		15.604	
<i>Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer</i>		0		0
Totaal vaste passiva		91.326		105.465
Vlottende passiva				
<i>Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar</i>		439.282		196.474
- Overige schulden	439.282		196.474	
<i>Overlopende passiva</i>		2.126.735		2.344.660
- Vooruit ontvangen bijdragen Rijk	85.859		106.305	
- Vooruit ontvangen bijdragen NL overig	1.793.891		1.359.412	
- Nog te betalen	246.985		853.461	
- Overig	0		25.482	
Totaal vlottende passiva		2.566.017		2.541.134
Totaal-generaal		2.657.343		2.646.599

2.2 Overzicht van baten en lasten CZW Bureau

Tabel 4 Totaaloverzicht programma's CZW bureau

	Oorspronkelijke begroting 2016	Definitieve begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Lasten				
Programma 1 MO/ VB/ OGGZ	7.968.252	7.922.065	7.897.269	9.255.758
Programma 2 BW	30.675.246	35.796.087	35.451.661	33.751.850
Programma 3 VO/HG	2.248.322	2.416.708	2.201.220	2.168.999
Programma 4 ADB Zeeland	358.798	316.326	284.707	281.346
Programma 5 Mantelzorgondersteuning	0	0	0	17.141
Programma 6 Jeugd en Alcohol	55.214	55.864	53.829	48.916
TOTAAL LASTEN	41.305.831	46.507.050	45.888.685	45.524.010
Baten				
Programma 1 MO/ VB/ OGGZ	7.966.957	7.921.095	7.896.209	9.235.470
Programma 2 BW	30.675.246	35.795.115	35.450.601	33.751.850
Programma 3 VO/HG	2.247.026	2.415.736	2.200.161	2.167.703
Programma 4 ADB Zeeland	357.502	315.354	283.648	280.051
Programma 5 Mantelzorgondersteuning	0	0	0	6.416
Programma 6 Jeugd en Alcohol	55.214	55.864	53.829	48.916
TOTAAL BATEN	41.301.945	46.503.164	45.884.448	45.490.407
VBP LAST	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-3.886	-3.886	-4.237	-33.604
Onttrekking aan reserve afschrijvingen	4.316	4.316	4.667	4.316
Onttrekking aan reserve mantelzorg	0	0	0	10.725
Onttrekking aan reserve ziektevervanging	0	0	0	18.993
Toevoeging aan reserve ziektevervanging	-430	-430	-430	-430
Gerealiseerde resultaat	0	0	0	0

2.3 Toelichting op de balans

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben uitgaande van historische kosten.

In de financiële verordening van het SWVO is opgenomen dat wordt afgeschreven op activa. In de verordening wordt ook aangegeven welke afschrijvingstermijnen worden gehanteerd.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Voor arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

Toelichting op de posten:

2.3.1 Vaste activa

2.3.1.1 Immateriële vaste activa n.v.t.

2.3.1.2 Materiële vaste activa

Het bureau is vanaf 1 februari 2009 gehuisvest in Goes. Er werden een aantal investeringen gedaan. De nieuw aangeschafte vaste activa worden conform de financiële verordening van het SWVO geactiveerd op de balans en er wordt jaarlijks afgeschreven op de aanschafwaarde. De balanspost is als volgt opgebouwd:

Tabel 5 Materiële vaste activa

Vaste activa	2016	2015
Boekwaarde per 1 januari	22.608	23.412
Investeringen		
Gebouw	0	0
Technische installaties	0	0
Inventaris	0	3.512
Automatisering	0	0
	0	3.512
Afschrijvingen in boekjaar	-4.667	-4.316
Boekwaarden per 31 december	17.941	22.608

2.3.2 Vlottende activa

2.3.2.1 Vooruitbetalingen

Deze post is als volgt opgebouwd:

Tabel 6 Vooruitbetaalde kosten

Vooruitbetalingen	2016
De Graag Vastgoed, 1e kwartaal 2017	10.846
Zeelandnet, Web hosting basis ADB Zeeland 2017	212
PZC, Abonnement 2017	353
Totaal	11.410

2.3.2.2 Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

- Overige vorderingen

Deze post heeft betrekking op nog openstaande vorderingen op debiteuren. Het saldo van deze post is als volgt opgebouwd:

Tabel 7 Uiteenzettingen

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar	2016
Overige vorderingen	11.815
Overige uitzettingen: schatkistrekening	1.785.976
Totaal	1.797.791

Tabel 8 Vorderingen > € 5.000

Vorderingen > € 5.000	2016
Gemeente Noord-Beveland	10.384
Totaal	10.384

- Overige uitzettingen: Schatkistrekening

Vanaf 31 december 2013 zijn alle lagere overheden verplicht hun overtollige liquide middelen aan te houden bij het ministerie van Financiën. Via het SWVO doet het CZW bureau verplicht mee aan het schatkistbankieren. Het totale bedrag op de schatkistrekening bedraagt € 1.785.976, -. Het drempelbedrag van gelden, die buiten de schatkist aangehouden kunnen worden is voor 2016 bepaald op € 556.445, -. Hieronder de bedragen die in 2016 buiten de Rijks schatkist werden gehouden:

Tabel 9 Overige uitzettingen: Schatkistrekening

Kwartaal	2016
Eerste kwartaal	301.145
Tweede kwartaal	402.797
Derde kwartaal	488.835
Vierde kwartaal	467.381
Totaal	415.697

2.3.2.3 Liquide middelen

- Kassaldo en Banksaldi

Het kassaldo betreft het saldo van de kleine kas en het banksaldi betreft de rekening-courant positie tussen het SWVO en het CZW Bureau. Zowel de termijndeposito als de bankrekening staan op naam van het SWVO.

Tabel 10 Liquide middelen

Liquide middelen	2016
Rekening Courant	19.242
Kas	256
Totaal	19.498

2.3.2.4 Overlopende activa

Deze post heeft betrekking op de nog te ontvangen bedragen van de centrumgemeente Vlissingen en de Provincie, kruisposten SWVO en nog te verrekenen BTW. Deze post is als volgt opgebouwd:

Tabel 11 Vorderingen en overlopende activa

Overlopende activa	2016
NTO Gem. Vlissingen VO 2016	43.523
NTO Gem. Vlissingen Beschermd Wonen 2016	688.871
NTO Gem. Vlissingen Uitvoeringskosten 2016 (dubbel)	26.180
NTO Bijdrage Provincie 2016 (25%)	13.005
Kruisposten SWVO	19.346
Nog te verrekenen BTW	19.777
Totaal	810.702

De nog te ontvangen eindafrekening van de Provincie Zeeland vindt pas later plaats. De verantwoordingen worden ingediend bij de provincie na vaststelling van de jaarrekening. Na de definitieve vaststelling door de provincie zal worden verrekend met de ontvangen voorschotten. De nog te ontvangen bedragen van de Gemeente Vlissingen, het SWVO en de Belastingdienst worden in het 1^e kwartaal van 2017 ontvangen.

2.3.3 Vaste passiva

2.3.3.1 Eigen vermogen

- Algemene reserve
- Reserve Exploitatieresultaten

In 2016 is er geen incidentele toevoeging aan de reserve Exploitatieresultaten gedaan.

Tabel 12 Algemene reserve

Algemene reserves	2016	2015
Reserve Exploitatieresultaten	74.033	74.033
Totaal	74.033	74.033

- Overige bestemmingsreserves

Het CZW Bureau beschikt over de volgende bestemmingsreserves:

Tabel 13 Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserve	2016	2015
Reserve Ziektevervang	10.588	10.158
Reserve Mantelzorg	0	0
Reserve Afschrijvingen	1.003	5.670
Totaal	11.591	15.828

Reserve ziektevervang

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2009 besloot de stuurgroep deze reserve in te stellen en te maximeren tot 10% van de salariskosten. Er wordt jaarlijks rente aan toegevoegd. Het verloop van de reserve in 2016 is onderstaand weergegeven:

Tabel 14 Reserve ziektevervang

Verloop reserve ziektevervang	2016	2015
Beginsaldo	10.158	28.721
Onttrekking vanwege ziekte Beleidsmedewerker MO	0	-18.993
Toevoeging rente	430	430
Eindsaldo per 31 december	10.588	10.158

Deze toevoeging is een structurele toevoeging aan de reserve ziektevervang.

Reserve Afschrijvingen

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2009 besloot de stuurgroep deze reserve in te stellen ter hoogte van de boekwaarden van de vaste activa per 31 december 2009.
Het verloop van de reserve in 2016 was als onderstaand:

Tabel 15 Verloop reserve afschrijvingen

Verloop reserve afschrijvingen	2016	2015
Beginsaldo	5.670	9.985
Onttrekking voor afschrijvingen	-4.667	-4.316
Eindsaldo per 31 december	1.003	5.670

In 2017 zal nog éénmalig een onttrekking van € 1.003,- uit de reserve afschrijvingen plaatsvinden.

- Gerealiseerde resultaat
Het saldo 2016 is nihil.

2.3.3.2 Voorzieningen

Voorziening afvloeiingslasten

In 2016 muteerde de voorziening afvloeiingslasten vanwege een onttrekking van afvloeiingslasten van de beleidsmedewerker Mantelzorg

Tabel 16 Verloop voorziening afvloeiingslasten

Verloop voorziening afvloeiingslasten	2016	2015
Beginsaldo	15.604	19.503
Onttrekking afvloeiingslasten beleidsmedew.Mantelzorg	-9.902	-3.899
Eindsaldo per 31 december	5.702	15.604

2.3.4 Vlottende passiva

Tabel 17 Kortlopende schulden en overlopende passiva

Kortlopende schulden en overlopende passiva	2016
Overige schulden (crediteuren)	439.282
Nog te betalen	246.985
Vooruit ontvangen	1.879.750
Totaal	2.566.017

2.3.4.1 Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

- Overige schulden

Het betreft hier het crediteurensaldo. Per medio maart 2017 zijn alle openstaande crediteuren van 2016 betaald.

2.3.4.2 Overlopende passiva

- Nog te betalen bedragen

Dit betreft rekeningen die in 2017 worden betaald, maar betrekking hebben op 2016. Het saldo van deze post is als volgt opgebouwd:

Tabel 18 Nog te betalen bedragen

Nog te betalen bedragen	2016
NTB Subsidie Zwerfjongeren Juvent 3e termijn 2016	114.240
NTB Gem. Vlissingen MO 2015/2016	45.775
NTB Deloitte controle jaarrekening 2016	10.000
NTB Gem. Vlissingen Beschermd Wonen 2016	21.111
NTB Vakantiegeld juni-december 2016	16.870
NTB Tijdelijke Huisverboden 2016	38.990
Eindsaldo per 31 december	246.985

- Vooruit ontvangen bedragen

Deze post bevat ontvangen (rijks-)bijdragen, waarvan de bestemming door verstrekkers is vastgelegd en nog te besteden zijn. Het saldo van deze post is als volgt opgebouwd:

Tabel 19 Vooruit ontvangen bedragen

Vooruit ontvangen	2016
Ontvangen bijdrage Gem. Vlissingen Maatschappelijke Opvang	700
Rijksbijdrage Nazorg ex-gedetineerden	0
Rijksbijdrage Begeleiding ex-gedetineerden	2.119
Ontvangen bijdrage Gem. Vlissingen Vrouwen Opvang	461.729
Ontvangen bijdrage Gem. Vlissingen Versterking Steunpunt HG	153.463
Gemeentelijke bijdragen ASHGZ	79.896
Gemeentelijke bijdragen ADBZ	97.023
Rijksbijdrage ADBZ	83.740
Provinciale bijdrage Jeugd en Alcohol	32.282
Gemeentelijke bijdrage Project LHBT	58.031
Ontvangen bijdrage Gem. Vlissingen Beschermd Wonen	910.766
Nog te besteden middelen Communicatie	0
Totaal	1.879.750

Nog te besteden doeluitkering Maatschappelijke Opvang
Het saldo muteerde in 2016 als volgt:

Tabel 20 Nog te besteden doeluitkering MO

Nog te besteden inzake MO	2016
Beginsaldo	100.696
Overboeking van 'nog te besteden communicatie'	9.761
Bedrijfsvoeringskosten 2016	-159.283
Ontvangen doeluitkering in 2016	7.584.717
Besteding in 2016	-7.535.190
Eindsaldo per 31 december	700

Nazorg ex-gedetineerden
Het saldo muteerde in 2016 als volgt:

Tabel 21 Nog te besteden inzake Nazorg ex-gedetineerden

Nog te besteden inzake Nazorg ex-gedetineerden	2016
Beginsaldo	0
Ontvangen doeluitkering in 2016	100.551
Besteding in 2016	-100.551
Eindsaldo per 31 december	0

Begeleiding ex-gedetineerden
Het saldo muteerde in 2016 als volgt:

Tabel 22 Nog te besteden inzake Begeleiding ex-gedetineerden

Nog te besteden inzake Begeleiding ex-gedetineerden	2016
Beginsaldo	1.305
Ontvangen doeluitkering in 2016	83.967
Besteding in 2016	-83.153
Eindsaldo per 31 december	2.119

Nog te besteden doeluitkering Vrouwen Opvang
Het saldo muteerde in 2016 als volgt:

Tabel 23 Nog te besteden inzake VO

Nog te besteden inzake VO	2016
Beginsaldo	361.239
Bedrijfsvoeringskosten 2016	-149.461
Ontvangen doeluitkering in 2016	1.826.477
Besteding in 2016	-1.576.525
Eindsaldo per 31 december	461.729

Nog te besteden middelen Versterking Steunpunt Huiselijk Geweld Het saldo muteerde in 2016 als volgt:

Tabel 24 Nog te besteden versterking Steunpunt HG

Nog te besteden versterking Steunpunt HG	2016
Beginsaldo	261.235
Ontvangen bijdrage in 2016	300.457
Besteding in 2016	-408.229
Eindsaldo per 31 december	153.463

Nog te besteden gemeentelijke bijdrage ASHGZ

Het saldo muteerde in 2016 niet.

Tabel 25 Nog te besteden gemeentelijke bijdrage ASHGZ

Nog te besteden gemeentelijke bijdrage ASHGZ	2016
Beginsaldo	79.896
Ontvangen bijdrage in 2016	16.837
Besteding in 2016	-16.837
Eindsaldo per 31 december	79.896

Nog te besteden gemeentelijke bijdrage ADBZ

Het saldo muteerde in 2016 als volgt:

Tabel 26 Nog te besteden gemeentelijke bijdrage ADBZ

Nog te besteden gemeentelijke bijdrage ADBZ	2016
Beginsaldo	141.868
Bedrijfsvoeringskosten 2016	-44.555
Ontvangen bijdrage in 2016	10.468
Besteding in 2016	-10.758
Eindsaldo per 31 december	97.023

Nog te besteden rijksbijdrage ADBZ

Het saldo muteerde in 2016 als volgt:

Tabel 27 Nog te besteden rijksbijdrage ADBZ

Nog te besteden rijksbijdrage ADBZ	2016
Beginsaldo	105.000
Bedrijfsvoeringskosten 2016	-14.000
Besteding in 2016	-7.260
Eindsaldo per 31 december	83.740

Nog te besteden provinciale bijdrage Jeugd en Alcohol

Het saldo muteerde in 2016 als volgt:

Tabel 28 Nog te besteden provinciale bijdrage Jeugd en Alcohol

Nog te besteden provinciale bijdrage Jeugd en Alcohol	2016
Beginsaldo	36.111
Ontvangen bijdrage in 2016	50.000
Besteding in 2016	-53.829
Eindsaldo per 31 december	32.282

Nog te besteden gemeentelijke bijdrage project LHBT

Het saldo muteerde in 2016 als volgt:

Tabel 29 Nog te besteden gemeentelijke bijdrage Project LHBT

Nog te besteden gemeentelijke bijdrage Project LHBT	2016
Beginsaldo	48.502
Bedrijfsvoeringskosten 2016	-25.867
Ontvangen bijdrage in 2016	60.000
Besteding in 2016	-24.603
Eindsaldo per 31 december	58.031

Nog te besteden rijksbijdrage Beschermd Wonen

Het saldo muteerde in 2016 als volgt:

Tabel 30 Nog te besteden rijksbijdrage Beschermd Wonen

Nog te besteden rijksbijdrage Beschermd Wonen	2016
Beginsaldo	320.105
Bedrijfsvoeringskosten 2016	-160.151
Ontvangen doeluitkering in 2016	36.028.801
Besteding in 2016	-35.277.989
Eindsaldo per 31 december	910.766

Nog te besteden provinciale middelen Communicatie

Het saldo muteerde in 2016 als volgt:

Tabel 31 Nog te besteden middelen Communicatie

Nog te besteden middelen communicatie	2016
Beginsaldo	9.761
Overboeking naar 'nog te besteden MO'	-9.761
Eindsaldo per 31 december	0

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De niet opgenomen verlof- en overuren over 2016 zijn niet op de balans opgenomen. Het gaat om een bedrag van € 19.440,-

Vanaf 1 februari 2011 wordt het pand Stationspark 29c-d gehuurd. Het huurcontract loopt tot en met 31 december 2020.

2.4 Toelichting Overzicht van baten en lasten CZW Bureau

Toelichting algemeen:

2.4.1 Programma Maatschappelijke Opvang

Tabel 32 Programma Maatschappelijke Opvang

	Oorspronkelijke begroting 2016	Definitieve begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Lasten				
Bedrijfsvoering	264.035	217.848	178.375	221.598
Totale lasten Bedrijfsvoering	264.035	217.848	178.375	221.598
Subsidies Maatschappelijke Opvang	3.291.365	3.416.365	3.416.365	3.421.222
Subsidies Verslavingsbeleid	1.285.190	1.160.190	1.160.190	1.285.190
Subsidies Zwerfjongeren	342.720	342.720	342.720	456.964
Subsidies Begeleiding, PV en dagbesteding	2.604.156	2.604.156	2.604.156	3.641.432
Uitgaven Registratiesysteem OGGZ	28.000	28.000	11.759	
Overige uitgaven	10.000	10.000	0	17.741
Totale lasten MO	7.561.431	7.561.431	7.535.190	8.822.549
Uitgaven Nazorg ex-gedetineerden	100.551	100.551	100.551	180.351
Totale lasten Nazorg ex-gedetineerden	100.551	100.551	100.551	180.351
Uitgaven Begeleiding ex-gedetineerden	42.235	42.235	83.153	31.260
Totale lasten Begeleiding ex-gedetineerden	42.235	42.235	83.153	31.260
TOTAAL LASTEN	7.968.252	7.922.065	7.897.269	9.255.758
Baten				
Bijdragen voor bedrijfsvoering	23.238	17.209	18.032	26.949
Bijdrage uit 'Nog te besteden middelen MO' voor bedrijfsvoering	239.501	199.668	159.283	174.361
Totale baten voor bedrijfsvoering	262.739	216.877	177.315	201.310
Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang en Verslavingsbeleid	4.824.421	6.757.427	6.748.523	8.117.632
Bijdragen gemeenten voor MO, Soc. Pensions, Foyer en Jongerenhuis	844.478	844.478	836.194	844.479
Ophoging MO uitkering met middelen AWBZ	1.954.331			
Bijdrage uit 'Nog te besteden doeluitkering MO en VB'	-61.798	-40.474	-49.527	-139.561
Totale baten MO	7.561.432	7.561.431	7.535.190	8.822.549
Bijdrage gemeenten voor coördinatie Nazorg ex-gedetineerden	100.551	100.551	100.551	100.551
Bijdrage uit "Ntb middelen VO t.b.v. Nazorg ex-gedetineerden	0	0	0	79.800
Totale baten Nazorg ex-gedetineerden	100.551	100.551	100.551	180.351
Bijdrage Ministerie voor Begeleiding ex-gedetineerden	42.235	42.235	83.967	3.256
Bijdrage uit "Ntb middelen Begeleiding ex-gedetineerden	0	0	-814	28.004
Totale baten Begeleiding ex-gedetineerden	42.235	42.235	83.153	31260
TOTAAL BATEN	7.966.957	7.921.094	7.896.209	9.235.470

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 29 mei 2017 37

Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-1.295	-971	-1.059	-20.288
Ottrekking aan reserve afschrijvingen	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve ziektevervanging	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	-1.295	-971	-1.059	-20.288

Toelichting:

Subsidies Maatschappelijke Opvang

De subsidies Maatschappelijke Opvang zijn als volgt uit te splitsen:

Tabel 33 Subsidies Maatschappelijke Opvang

Subsidies Maatschappelijke Opvang	Realisatie 2016
Emergis, Witte huis	946.947
Emergis, Maresaete	640.584
Emergis, De Lage Flancken	640.584
Subtotaal Emergis	2.228.115
Emergis, Sociaal Pension Vlissingen	21.999
Emergis, Sociaal Pension Goes	37.619
Emergis, Sociaal Pension Oostburg	37.117
Emergis, Sociaal Pension Hulst	37.117
Subtotaal Sociale Pensioes	133.852
Leger des Heils, dag- en nachtopvang Terneuzen	360.000
Leger des Heils, 24-uursopvang	75.000
Leger des Heils, grijs genoeg	127.174
Leger des Heils, 10 voor toekomst	127.174
Subtotaal Leger des Heils	689.348
Meld en adviespunt bemoeizorg (MAB)	365.050
Subtotaal GGD	365.050
Totaal subsidies maatschappelijke opvang	3.416.365

Subsidies Verslavingsbeleid

De subsidies Verslavingsbeleid zijn als volgt uit te splitsen:

Tabel 34 Subsidies Verslavingsbeleid

Subsidies Verslavingsbeleid	Realisatie 2016
Emergis (MO Zeeland en Indigo), verslavingszorg opvang	971.422
Emergis, Indigo basispakket preventie	188.768
Totaal subsidies verslavingsbeleid	1.160.190

Subsidies Zwerfjongeren

De subsidies Zwerfjongeren zijn als volgt uit te splitsen:

Tabel 35 Subsidies Zwerfjongeren

Subsidies Zwerfjongeren	Realisatie 2016
Juvent, Foyer de Jeunesse Vlissingen	23.837
Juvent, Jongerenhuis De Bevelanden	8.257
Juvent, doorbetaling gemeentelijke traject-financiering	310.626
Totaal subsidies zwerfjongeren	342.720

Subsidies Begeleiding, persoonlijke verzorging en dagbesteding

De subsidies Begeleiding, persoonlijke verzorging en dagbesteding zijn als volgt uit te splitsen:

Tabel 36 Subsidies Begeleiding, PV en dagbesteding

	Realisatie 2016
Subsidies Begeleiding, persoonlijke verzorging en dagbesteding	
Leger des Heils, MO begeleiding	703.059
Leger des Heils, MO dagbesteding	24.069
Subtotaal Leger des Heils	727.128
Emergis, MO begeleiding	987.930
Emergis, MO dagbesteding	889.098
Subtotaal Emergis	1.877.028
Totaal subsidies Begeleiding, PV en dagbesteding	2.604.156

Overige kosten

De post overige kosten ziet er als volgt uit:

Tabel 37 Overige kosten MO

	Realisatie 2016
Overige kosten	
GGD, kosten gebruik registratiesysteem CRO (éénmalig)	11.759
Totaal eenmalige bijdragen en overige kosten	11.759

Kosten nazorg ex-gedetineerden

De kosten nazorg ex-gedetineerden zijn als volgt uit te splitsen:

Tabel 38 Kosten nazorg ex-gedetineerden

	Realisatie 2016
Kosten nazorg ex-gedetineerden	
Subsidie Veiligheidshuis Zeeland	100.551
Totaal kosten nazorg ex-gedetineerden	100.551

Kosten begeleiding ex-gedetineerden

De kosten begeleiding ex-gedetineerden zijn als volgt uit te splitsen:

Tabel 39 Kosten begeleiding ex-gedetineerden

	Realisatie 2016
Kosten begeleiding ex-gedetineerden	
Subsidie Veiligheidshuis Zeeland	83.153
Totaal kosten begeleiding ex-gedetineerden	83.153

2.4.2 Programma Beschermd Wonen

Tabel 40 Programma Beschermd Wonen

	Oorspronkelijke begroting 2016	Definitieve begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
LASTEN				
Bedrijfsvoering	54.925	164.492	173.671	30.739
Totale lasten bedrijfsvoering	54.925	164.492	173.671	30.739
Uitgaven Beschermd Wonen	0	10.000	11.131	30.113
Uit te keren subsidies Beschermd Wonen	30.620.321	35.621.595	35.266.858	33.690.997
Totale lasten Beschermd Wonen	30.620.321	35.631.595	35.277.989	33.721.110
TOTAAL LASTEN	30.675.246	35.796.087	35.451.661	33.751.850
BATEN				
Decentralisatie-uitkering Beschermd Wonen	30.620.321	35.236.486	36.028.801	33.973.632
Bijdrage uit 'Nog te besteden middelen invoering Beschermd Wonen'	0	395.109	-750.812	-252.521
Totale baten Beschermd Wonen	30.620.321	35.631.595	35.277.989	33.721.110
Bijdragen voor bedrijfsvoering	0	17.209	12.461	0
Bijdrage uit 'Nog te besteden middelen invoering BW' voor bedrijfsvoering	54.925	146.312	160.151	30.739
Totale baten voor bedrijfsvoering	54.925	163.521	172.612	30.739
TOTAAL BATEN	30.675.246	35.795.116	35.450.601	33.751.850
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	0	-971	-1.059	0
Onttrekking aan reserve afschrijvingen		0	0	0
Toevoeging aan reserve ziektevervanging		0	0	0
Gerealiseerde resultaat	0	-971	-1.059	0

Toelichting:

Decentralisatie-uitkering Beschermd Wonen

In de septembercircularie 2016 is de decentralisatie-uitkering voor Beschermd Wonen Zorg in Natura vastgesteld op € 37.315.210. Voor de trekkingsrechten op de PGB's Beschermd Wonen in de Zeeuwse gemeenten is na overleg met de gemeente Vlissingen een bedrag opgenomen voor € 4.000.000 (dit blijft achter bij de gemeente Vlissingen). Dit is conform de vastgestelde begroting. In de begroting is voor Eigen bijdragen een bedrag opgenomen van € 1.921.276. In werkelijkheid komt er over 2016 een bedrag binnen van € 2.713.591. Van dit bedrag heeft € 320.308 nog betrekking op 2015. Het bedrag ad € 2.713.591 is als volgt opgebouwd. De Eigen bijdragen van het CAK in 2016 bedragen € 2.393.226. In 2017 is reeds een bedrag ad € 211.529 aan Eigen bijdragen ontvangen van het CAK wat op 2016 betrekking heeft. En verder heeft de Gemeente Vlissingen in 2016 een opgelegde Eigen bijdrage van € 3.013.922, waarvan € 108.836 (op basis van een berekend percentage van 79,66%) betrekking heeft op de Eigen bijdrage Beschermd Wonen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 29 mei 2017

Tabel 41 Decentralisatie-uitkering Beschermd Wonen

Decentralisatie-uitkering Beschermd Wonen	Begroot 2016	Realisatie 2016
Zorg in Natura	37.315.210	37.315.210
PGB-budget	-4.000.000	-4.000.000
Zorg in Natura	33.315.210	33.315.210
Eigen bijdragen	1.921.276	2.713.591
TOTAAL	35.236.486	36.028.801

Subsidies Beschermd Wonen

De subsidies Beschermd Wonen zijn als volgt uit te splitsen:

Tabel 42 Subsidies Beschermd Wonen

Subsidies Beschermd Wonen	Realisatie 2016
Allevé	228.683
Stichting Arduin	567.777
Cederhof	46.143
Cedrah	242.729
Curamus	131.098
Eleos	3.132.290
Emergis	13.737.054
Gors	589.657
Lelie Zorggroep	39.551
Schutse Zorg Tholen	57.611
Stichting Philadelphia Zorg	64.099
SVRZ	260.205
Tragel Zorg	200.803
Juvent	0
Stichting WVO Zorg	1.037.272
Zeeuwse Gronden	3.304.111
Stichting Kio	560.985
Zorgsaam Zeeuws Vlaanderen	1.235.847
Stichting Zuidwester	35.048
Zorggroep Ter Weel	5.537.336
Eilandzorg	87.692
Leger des Heils Zuid-West Nederland	1.891.039
Avezeer	88.752
Stichting MGB Hulpverlening	25.000
Nabranders 2015/2016	
Le Sejour	218.813
Bezwaar Emergis	650.000
Zeeuwse Gronden	1.344.959
Curamus terugbetaling 2015	-14.093
Gors nabetaling 2016	12.499
Tragel Zorg terugbetaling 2015	-22.469
Stichting WVO Zorg terugbetaling 2015	-33.945
Eilandzorg nabetaling 2015	322
Avezeer nabetaling 2015	9.991
Totaal subsidies Beschermd Wonen	35.266.858

De subsidies Beschermd Wonen over 2015 zijn in 2016 definitief vastgesteld. De subsidies Beschermd Wonen over 2016 zijn voorlopig en worden in 2017 definitief vastgesteld.

2.4.3 Programma Vrouwenopvang en Huiselijk Geweld

Tabel 43 Programma Vrouwenopvang en Huiselijk Geweld

	Oorspronkelijke begroting 2016	Definitieve begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Lasten				
Bedrijfsvoering	215.806	193.015	199.629	216.600
Totale lasten Bedrijfsvoering	215.806	193.015	199.629	216.600
Subsidies en uitgaven Vrouwenopvang	1.271.988	1.331.915	1.328.012	1.193.159
Uitgaven Huiselijk Geweld	292.500	431.250	209.776	260.424
Subsidies Begeleiding, PV en dagbesteding	55.574	55.574	55.574	55.574
Overige uitgaven	5.000	5.000	0	0
Totale lasten VO en HG	1.625.062	1.823.739	1.593.362	1.509.157
Uitgaven Veilig Thuis/Steunpunt Huiselijk Geweld	407.454	399.954	408.229	443.242
Totale lasten Veilig Thuis/Steunpunt Huiselijk Geweld	407.454	399.954	408.229	443.242
TOTAAL LASTEN	2.248.322	2.416.708	2.201.220	2.168.999
Baten				
Bijdragen voor bedrijfsvoering	47.477	41.448	49.108	67.746
Bijdrage uit 'Nog te besteden middelen VO' voor bedrijfsvoering	167.033	150.596	149.461	147.558
Incidentele baten	0	0	0	0
Totale baten voor bedrijfsvoering	214.510	192.044	198.569	215.304
Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang	1.630.081	1.826.477	1.826.477	1.660.099
Ophoging VO-uitkering met middelen AWBZ	0	0	0	0
Van/naar 'Nog te besteden middelen VO'	-21.856	-19.575	-249.952	-167.779
Totale baten VO en HG	1.608.225	1.806.902	1.576.525	1.492.320
Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang, extra middelen ASHGZ	300.457	300.457	300.457	300.457
Van/naar 'Nog te besteden middelen VO, extra middelen ASHGZ'	106.997	99.497	107.772	142.785
Totale baten HG Versterking Steunpunt	407.454	399.954	408.229	443.242
Bijdragen Gemeenten	16.837	16.837	16.837	16.837
Totale baten diversen	16.837	16.837	16.837	16.837
TOTAAL BATEN	2.247.026	2.415.737	2.200.161	2.167.703
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-1.296	-971	-1.059	-1.295
Onttrekking aan reserve afschrijvingen	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve ziektevervanging	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	-1.296	-971	-1.059	-1.295

Toelichting:**Subsidies Vrouwenopvang**

De subsidies Vrouwenopvang zijn als volgt uit te splitsen:

Tabel 44 Subsidies Vrouwenopvang

Uitgaven Vrouwenopvang	Realisatie 2016
Emergis, VO Maresaete	507.662
Emergis, VO De Lage Flancken	507.662
Emergis, Modernisering Vrouwenopvang	171.218
Emergis, Huurderving van 3 naar 2 locaties	81.375
Emergis, Kinderen in de Vrouwenopvang (Veerkracht)	40.000
Tolk- en vertaaldiensten	20.096
Totaal	1.328.012

Kosten Huiselijk Geweld/Veilig Thuis

De kosten Huiselijk Geweld/Veilig Thuis zijn als volgt uit te splitsen:

Tabel 45 Kosten Huiselijk Geweld/Veilig Thuis

Kosten Huiselijk Geweld/Veilig Thuis	Realisatie 2016
Preventieactiviteiten huiselijk geweld	9.840
Inzet SHG Tholen/West-Brabant	19.387
Kosten Wet Tijdelijk Huisverbod AMW/Emergis	180.549
Totaal kosten Huiselijk Geweld	209.776
GGD, subsidie Veilig Thuis/Steunpunt Huiselijk geweld (SHG184)	366.954
Opstartkosten - Implementatie automatiseringspakket Conclusion	31.983
Kosten vertrouwensarts en gedragswetenschapper (via GGD)	6.840
24 uren meldpunt Tel&Tel	2.452
Totale lasten Veilig Thuis/Steunpunt Huiselijk Geweld	408.229
Totaal kosten Huiselijk Geweld/Veilig Thuis	618.006

Subsidies Begeleiding, persoonlijke verzorging en dagbesteding

De subsidies Begeleiding, persoonlijke verzorging en dagbesteding zijn als volgt uit te splitsen:

Tabel 46 Subsidies Begeleiding, PV en dagbesteding

Subsidies Begeleiding, persoonlijke verzorging en dagbesteding	Realisatie 2016
Emergis, VO begeleiding	55.574
Totaal Subsidies Begeleiding, PV en dagbesteding	55.574

2.4.4 Programma Anti Discriminatie Bureau Zeeland/LHBT

Tabel 47 Programma Anti Discriminatie Bureau Zeeland/LHBT

	Oorspronkelijke begroting 2016	Definitieve begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Lasten				
ADBZ				
Bedrijfsvoering ADBZ	244.262	221.013	216.219	221.657
Arbeidsmarkt Project	24.000	7.500	7.260	0
Uitgaven ADBZ activiteiten	10.000	10.000	10.758	9.736
Totale lasten ADBZ	278.262	238.513	234.237	231.393
LHBT				
Bedrijfsvoering Project LHBT	29.236	25.813	25.867	20.512
Uitgaven LHBT activiteiten	51.300	52.000	24.603	29.441
Totale lasten LHBT	80.536	77.813	50.471	49.953
TOTAAL LASTEN	358.798	316.326	284.707	281.346
Baten				
ADBZ				
Bijdragen voor bedrijfsvoering ADBZ	168.646	162.617	156.604	199.507
Bijdragen derden voor activiteiten ADBZ	0	0	468	4.642
Bijdragen van gemeenten voor activiteiten	10.000	10.000	10.000	10.000
Bijdrage uit "Rijksbijdrage ADBZ" voor bedrijfsvoering	18.500	14.000	14.000	11.000
Bijdrage uit "Rijksbijdrage ADBZ" voor activiteiten	24.000	7.500	7.260	0
Bijdrage uit/naar 'Ntb middelen ADBZ voor bedrijfsvoering'	55.820	43.424	44.555	9.855
Bijdrage uit/naar 'Ntb middelen ADBZ voor activiteiten'	0	0	290	-4.906
Totale baten ADBZ	276.966	237.541	233.178	230.098
LHBT				
Bijdragen van gemeenten project LHBT	60.000	60.000	60.000	30.000
Bijdrage uit/naar 'Ntb middelen LHBT voor bedrijfsvoering'	29.236	25.813	25.867	20.512
Bijdrage uit/naar 'Nog te besteden middelen LHBT'	-8.700	-8.000	-35.397	-559
Totale baten LHBT	80.536	77.813	50.471	49.953
TOTAAL BATEN	357.502	315.354	283.648	280.051
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-1.296	-972	-1.059	-1.295
Onttrekking aan reserve afschrijvingen	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve ziektevervanging	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	-1.296	-972	-1.059	-1.295

2.4.5 Programma Mantelzorgondersteuning

Tabel 48 Programma Mantelzorgondersteuning

	Oorspronke- lijke begro- ting 2016	Defini- tieve be- groting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Lasten				
Bedrijfsvoering	0	0	0	17.141
Activiteiten Mantelzorgondersteuning	0	0	0	0
TOTAAL LASTEN	0	0	0	17.141
Baten				
Bijdrage uit 'Nog te besteden Mantelzorg voorb企业voering'	0	0		6.416
Totaal BATEN	0	0	0	6.416
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	0	0	0	-10.725
Onttrekking aan reserve afschrijvingen	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve ziektevervanging	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	0	0	0	-10.725

2.4.6 Programma Jeugd en Alcohol

Tabel 49 Programma Jeugd en Alcohol

	Oorspronke- lijke begro- ting 2016	Defini- tieve be- groting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Lasten				
Project coördinatie en overhead	47.585	48.235	48.732	47.469
Alcoholmatigingsactiviteiten	7.629	7.629	5.097	1.447
TOTAAL LASTEN	55.214	55.864	53.829	48.916
Baten				
Bijdragen gemeenten voor activiteiten	50.000	50.000	50.000	50.000
Bijdrage uit 'Ntb middelen J& A voor bedrijfsvoe- ring'	5.214	5.864	3.829	-1.084
Totaal BATEN	55.214	55.864	53.829	48.916
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve afschrijvingen	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve ziektevervanging	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	0	0	0	0

2.4.7 WNT

De Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sectoren (WNT) schrijft voor dat GR-en de inkomens van leidinggevend personeel vermeld in de jaarrekening. Ook limiteert de WNT de uitbetaling aan topfunctionarissen, in 2016 tot een maximum van € 179.000, - Bij het CZW Bureau is geen leidinggevend personeel in dienst. De aansturing van het CZW wordt ingekocht bij het SWVO.

De WNT schrijft voor dat ook een overzicht moet worden gepubliceerd van vergoedingen betaald aan de bestuurders. Hieronder is het overzicht van de leden van de Stuurgroep, die als bestuurder van het CZW kwalificeren, opgenomen:

Tabel 50 WNT

Naam:	Stuur groep	Beloning:	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding	Voorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn
Dhr. A. Vader (voorzitter)	X	0	0	0
Dhr. P. Hoek	X	0	0	0
Dhr. C. Maas	X	0	0	0
Dhr. C. Liefing	X	0	0	0
Dhr. Drs. F.W. Witkam	X	0	0	0

2.4.8 Overzicht incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 19, lid c van het BBV dient in de toelichting een overzicht van de incidentele baten en lasten opgenomen te worden. Baten en lasten voortkomende uit éénmalige activiteiten en projecten, afwikkelingsverschillen, onvoorziene inkomsten en uitgaven alsmede (éénmalige) onttrekkingen aan de algemene reserve worden als incidentele baten en lasten beschouwd. Als definitie van het begrip 'incidenteel' is conform de toelichting op artikel 19, lid c, uitgegaan van lasten en baten die zich gedurende maximaal 3 jaar voordoen.

De in de jaarrekening opgenomen belangrijkste incidentele baten en lasten treft u in het volgende overzicht aan:

Tabel 51 Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten 2016		Begroot 2016	Werkelijk 2016
Baten			
Programma 4	Activiteiten ADBZ	0	468
Totaal incidentele baten		0	468
Lasten			
Programma 1	GGD, kosten gebruik registratiesysteem (éénmalig)	20.000	11.759
Programma 3	CSG en MDA++	131.250	0
Programma 3	Implementatie automatiseringsproject	32.000	31.983
Programma 3	Kosten vertrouwensarts en gedragswetenschapper (via GGD)	0	6.840
Programma 4	Arbeidsmarkt Project	7.500	7.260
Totaal incidentele lasten		190.750	57.842
Saldo incidentele baten en lasten		-190.750	-57.374

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 29 mei 2017

2.4.9 Vennootschapsbelasting

Onderstaande terugbetalingsverplichting zal worden opgenomen in de financiële verordening van SWVO. Conform de brief van de Belastingdienst d.d. 24 maart 2017 betekent dit, dat als er tevens daadwerkelijk naar wordt gehandeld, de belastingdienst kan bevestigen dat, bij gebreke van een (objectief) winststreven, SWVO niet vennootschapsbelastingplichtig wordt voor de activiteiten die zij in opdracht van haar participanten verricht. Dit onder de voorwaarde dat de eigen bijdragen van degenen voor wie de activiteiten worden verricht de kosten niet te boven gaan.

Het CZW-Bureau is organisatorisch ondergebracht bij de GR Samenwerkingsverband Welzijnzorg Oosterscheldergio, waardoor dit alles ook geldt voor het CZW-Bureau.

De terugbetalingsverplichting bewerkstelligt het volgende:

- Jaarlijks vindt per (geclusterde) activiteit die SWVO voor haar participerende gemeenten verricht, op basis van nacalculatie, terugbetaling van teveel ontvangen gelden plaats, zodat er feitelijk geen (exploitatie)overschotten ontstaan;
- Derhalve kan bij SWVO geen sprake zijn van vermogensopbouw;
- De terugbetaling vindt plaats zonder tussenkomst van het dagelijks bestuur van SWVO.

Bijlagen

1. Uitsplitsing bijdragen gemeenten

Tabel 52 Bijdragen gemeenten naar inwonertallen

Bijdragen gemeenten 2016	Inwonertallen	ADBZ	ASHGZ	Beleidsmedewerker	Jeugd & Alcohol	Totaal
		0,4082 cent	0,1079 cent			
Oosterschelde						
Borsele	22.568	€ 9.212	€ 2.435	€ 991	€ 2.964	€ 15.602
Goes	37.153	€ 15.165	€ 4.008	€ 1.631	€ 4.879	€ 25.683
Kapelle	12.545	€ 5.121	€ 1.353	€ 551	€ 1.648	€ 8.673
Noord-Beveland	7.433	€ 3.034	€ 802	€ 326	€ 976	€ 5.138
Reimerswaal	22.058	€ 9.004	€ 2.380	€ 968	€ 2.897	€ 15.249
Schouwen-Duiveland	33.821	€ 13.805	€ 3.649	€ 1.485	€ 4.442	€ 23.381
Tholen	25.440	€ 10.384	€ 2.745	€ 1.117	€ 3.341	€ 17.587
	161.018	€ 65.725	€ 17.372	€ 7.069	€ 21.147	€ 111.313
Walcheren						
Middelburg	47.613	€ 19.436	€ 5.137	€ 2.090	€ 6.253	€ 32.916
Veere	21.926	€ 8.950	€ 2.366	€ 962	€ 2.879	€ 15.157
Vlissingen	44.485	€ 18.158	€ 4.799	€ 1.953	€ 5.842	€ 30.752
	114.024	€ 46.544	€ 12.302	€ 5.005	€ 14.974	€ 78.825
Zeeuws-Vlaanderen						
Hulst	27.360	€ 11.168	€ 2.952	€ 1.201	€ 3.593	€ 18.914
Sluis	23.747	€ 9.693	€ 2.562	€ 1.043	€ 3.119	€ 16.417
Terneuzen	54.577	€ 22.278	€ 5.888	€ 2.396	€ 7.167	€ 37.729
	105.684	€ 43.139	€ 11.402	€ 4.640	€ 13.879	€ 73.060
Totaal	380.726	€ 155.408	€ 41.076	€ 16.714	€ 50.000	€ 263.198

Tabel 53 Bijdragen gemeenten per onderdeel

Bijdragen gemeenten 2016	secretariaat	activiteiten	totaal
Beleidsmedewerker	€ 16.714	€ -	€ 16.714
ADBZ	€ 145.408	€ 10.000	€ 155.408
ASGHZ	€ 24.239	€ 16.837	€ 41.076
Jeugd & Alcohol	€ -	€ 50.000	€ 50.000
Totaal	€ 186.361	€ 76.837	€ 263.198

Tabel 54 Coördinatie nazorg ex-gedetineerden

Bijdragen gemeenten 2016	Inwonertallen	Coördinatie Nazorg ex-gedetineerden
Oosterschelde		
Borsele	22.568 €	4.583
Goes	37.153 €	9.686
Kapelle	12.545 €	2.209
Noord-Beveland	7.433 €	2.267
Reimerswaal	22.058 €	4.250
Schouwen-Duiveland	33.821 €	8.172
Tholen	25.440 €	-
	161.018 €	31.167
Walcheren		
Middelburg	47.613 €	13.945
Veere	21.926 €	3.797
Vlissingen	44.485 €	24.877
	114.024 €	42.619
Zeeuws-Vlaanderen		
Hulst	27.360 €	5.956
Sluis	23.747 €	4.663
Terneuzen	54.577 €	16.146
	105.684 €	26.765
Totaal	380.726 €	100.551

Tabel 55 Bijdragen gemeenten per regio

Bijdragen Gemeenten 2016	Inwonertallen	Crisis-opvang	Sociaal Pension	Totaal opvang	Traject-financiering Foyers *	Totaal 2016
Oosterschelde						
Borsele	22.568	€ 23.724	€ 7.939	€ 31.663	€ 18.638	€ 50.301
Goes	37.153	€ 39.041	€ 13.064	€ 52.105	€ 72.479	€ 124.584
Kapelle	12.545	€ 13.261	€ 4.438	€ 17.699	€ -8.283	€ 9.416
Noord-Beveland	7.433	€	€ 2.604	€ 10.384	€ -	€ 10.384
Reimerswaal	22.058	€ 23.354	€ 7.815	€ 31.169	€ 9.319	€ 40.488
Schouwen-Duiveland	33.821	€ 35.394	€ 11.844	€ 47.238	€ 6.213	€ 53.451
Tholen	25.440	€ 26.667	€ 8.923	€ 35.590	€ -5.177	€ 30.413
	161.018	€ 169.221	€ 56.627	€ 225.848	€ 93.188	€ 319.036
Walcheren						
Middelburg	47.613	€ 50.242	€ 16.812	€ 67.053	€ 68.338	€ 135.391
Veere	21.926	€ 23.040	€ 7.710	€ 30.750	€ 36.240	€ 66.990
Vlissingen	44.485	€ 46.621	€ 15.601	€ 62.222	€ 33.133	€ 95.355
	114.024	€ 119.903	€ 40.123	€ 160.025	€ 137.710	€ 297.735
Zeeuws-Vlaanderen						
Hulst	27.360	€ 28.721	€ 9.611	€ 38.332	€ 12.425	€ 50.757
Sluis	23.747	€ 24.813	€ 8.303	€ 33.116	€ 30.027	€ 63.143
Terneuzen	54.577	€ 57.343	€ 19.189	€ 76.531	€ 28.992	€ 105.523
	105.684	€ 110.877	€ 37.103	€ 147.979	€ 71.444	€ 219.423
Totaal	380.726	€ 400.000	€ 133.852	€ 533.852	€ 302.342	€ 836.194

* Bijdragen 2016 en verrekening 2015

2. Uitsplitsing bijdrage Provincie Zeeland

Tabel 56 Bijdrage Provincie 2016

Bijdrage Provincie 2016	Secretariaat	Activiteiten	Totaal
Beleidsmedewerker	52.020	0	52.020
Totaal	52.020	0	52.020

3. Kostenplaats Secretariaat

Tabel 57 Kostenplaats secretariaat

	Oor- spronke- lijke be- groting 2016	Defini- tieve be- groting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Lasten				
Personele kosten	667.212	681.239	653.954	577.705
Huisvestingskosten	51.700	51.300	53.187	52.203
Organisatiekosten	126.336	129.275	125.696	128.128
Automatiseringskosten	10.600	8.600	9.656	11.265
TOTAAL LASTEN	855.848	870.414	842.493	769.301
Baten				
Bijdragen van provincie voor secretariaat	50.000	52.020	52.020	93.750
Bijdragen van gemeenten voor secretariaat	186.361	186.361	184.186	186.319
Bijdrage van gemeenten voor J&A	50.000	50.000	50.000	50.000
Bijdrage uit 'Ntb middelen MO' voor bedrijfsvoering	239.501	199.668	159.283	174.361
Bijdrage uit 'Ntb middelen VO' voor bedrijfsvoering	167.033	150.596	149.461	147.558
Bijdrage uit 'Ntb middelen BW' voor bedrijfsvoering	54.925	146.312	160.151	30.739
Bijdrage uit 'Ntb middelen ADBZ' voor bedrijfsvoering	74.320	57.424	58.555	20.855
Bijdrage uit 'Ntb middelen LHBT' voor bedrijfsvoering	29.236	25.813	25.867	20.512
Bijdrage uit 'Ntb middelen J&A' voor bedrijfsvoering	-2.415	-1.765	-1.268	-2.531
Totaal baten	848.961	866.429	838.256	721.564
Rente en overige baten	3.000	100	0	83
Vergoeding verrichte werkzaamheden	0	0	0	14.050
Totaal overige baten	3.000	100	0	14.133
TOTAAL BATEN	851.961	866.528	838.256	735.697
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-3.887	-3.886	-4.237	-33.604
Onttrekking aan reserves	4.316	4.316	4.667	34.034
Toevoeging aan reserves	-430	-430	-430	-430
Gerealiseerde resultaat	0	0	0	0

Toelichting:

Personele kosten

De totale personele kosten zijn als volgt uitgesplitst:

Tabel 58 Personele kosten secretariaat

Personele kosten	Realisatie 2016
Salarissen inclusief sociale lasten	534.400
Kosten detacheringen	102.503
Onttrekking voorziening afvloeiingslasten	-9.902
Ontvangen bijdrage SWVO adm. ondersteuning LL-vervoer	-5.070
Indirecte salarislasten	621.931
Overige personeelskosten	32.023
Totaal Personele kosten	653.954

Huisvestingskosten

Deze kosten zijn hoger door meer uitgaven op 'Aanschaf en vervanging inventaris' en hogere 'afschrijvingslasten inventaris'.

Organisatiekosten

De organisatiekosten zijn grotendeels lager door minder uitgaven op 'advies- en controlekosten' en diverse kleine onderschrijdingen en overschrijdingen.

Automatiseringskosten

Deze kosten zijn hoger door meer uitgaven op 'Onderhoud en beheer' i.v.m. overgang naar een nieuwere versie van het financiële systeem Dynamics.

Baten

Doordat de totale lasten € 28.000, - lager zijn, is de bijdrage in de baten voor de programma's ook € 28.000, - lager. De bijdrage aan MO is € 40.000, - lager en de bijdrage aan BW € 14.000, - hoger en verder zijn er nog wat kleine afwijkingen.

Salariskosten

De salariskosten zijn inclusief sociale lasten en kosten van het cafetariamodel. Verder is er een reservering meegenomen voor het 'nog te betalen vakantiegeld over de maanden juni t/m december 2016' ad € 17.000, - welke in mei 2017 wordt uitbetaald. De medewerkers van het CZW Bureau zijn formeel in dienst van het SWVO. De salariskosten zijn vanuit het SWVO doorbelast aan het CZW Bureau.

Bijdrage Provincie Zeeland

Van de Provincie Zeeland is subsidie ontvangen voor een beleidsmedewerker. De subsidie wordt verstrekt voor secretariaatskosten. De definitieve vaststelling van de subsidie zal in 2017 plaats vinden. Er is vanuit gegaan dat de Provincie Zeeland het subsidiebedrag op het maximum zal vaststellen. De uitsplitsing van de provinciale bijdrage is te vinden in bijlage 2.

Bijdragen gemeenten

De dertien Zeeuws gemeenten dragen bij aan het ADBZ, ASHGZ en Jeugd & Alcohol. En aan MO, crisisopvang, Sociaal Pension en Traject Financiering. En verder aan de Coördinatie nazorg ex-gedetineerden. De uitsplitsing van de gemeentelijke bijdragen is te vinden in bijlage 1.

Toevoeging aan reserves

Aan de reserve Ziektevervanging is € 430, - toegevoegd. Aan de reserve Afschrijvingen is € 4.667,- onttrokken.

4. Samenstelling stuurgroep

Tabel 59 Samenstelling stuurgroep

Vertegenwoordiger	Gemeente
Dhr. A. Vader (voorzitter)	Vlissingen
Dhr. P. Hoek	Tholen
Dhr. C. Maas	Veere
Dhr. C. Liefing	Terneuzen
Dhr. Drs. F.W. Witkam	Secretaris SWVO/CZW Bureau

5. Samenstelling secretariaat

Tabel 60 Samenstelling secretariaat

Naam	Functie
Dhr. drs. F.W. Witkam	Secretaris
Mevr. M. de Smit	Beleidsmedewerker CZW
Dhr. J.S.J. van Damme	Beleidsmedewerker MO
Dhr. H. Leeman	Beleidsmedewerker MO
Mevr. S. Ummels	Beleidsmedewerker VO
Mevr. S. Kroes	Beleidsmedewerker ADBZ
Mevr. C. Bosscha	Klachtenfunctionaris ADBZ
Dhr. S. La Heijne	Klachtenfunctionaris ADBZ
Mevr. drs. M. Laeven	Projectleider Jeugd en Alcohol
Mevr. A. Weezepoel-Eelenbaas	Projectmedewerker ADBZ, projectleider LHBT, communicatiemedewerker CZW
Mevr. A. Janse	Projectondersteuner
Mevr. R. Fraanje	Projectondersteuner
Mevr. D. van den Heuvel	Secretariaatsmedewerker
Mevr. I. Geluk	Secretariaatsmedewerker

Deloitte Accountants
B.V. Park Veldzicht 25
4336 DR Middelburg
Postbus 7056
4330 GB Middelburg
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9895
www.deloitte.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het gemeenschappelijk orgaan "CZW Bureau"

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van het gemeenschappelijk orgaan "CZW Bureau" te Goes gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van het gemeenschappelijk orgaan "CZW Bureau" op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van het gemeenschappelijke orgaan, zoals opgenomen in het controleprotocol vastgesteld door de stuurgroep op 2 februari 2011.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2016.
- Het overzicht van baten en lasten over 2016.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Sado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de stuurgroep op 2 februari 2011 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het gemeenschappelijk orgaan "CZW Bureau" zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 450.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado en het controleprotocol zoals door de stuurgroep is vastgesteld op 2 februari 2011.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met de stuurgroep overeengekomen dat wij aan de stuurgroep tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 450.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor het gemeenschappelijk orgaan van toepassing zijnde vereisten in Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De stuurgroep is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag, in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van de stuurgroep voor de jaarrekening

De stuurgroep is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. De stuurgroep is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van het gemeenschappelijk orgaan, zoals opgenomen in het controleprotocol, zoals vastgesteld door de stuurgroep op 2 februari 2011.

In dit kader is de stuurgroep tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de stuurgroep noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de stuurgroep op 2 februari 2011 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het gemeenschappelijk orgaan.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de stuurgroep onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Middelburg, 29 mei 2017

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.C.G. Vervoort RA

7. Lijst met tabellen

Tabel 1 Meldingen en klachten per discriminatiegrond in Zeeland	17
Tabel 2 Terrein van de discriminatieklachten	17
Tabel 3 Balans	26
Tabel 4 Totaaloverzicht programma's CZW bureau	28
Tabel 5 Materiële vaste activa	29
Tabel 6 Vooruitbetaalde kosten	30
Tabel 7 Uiteenzettingen	30
Tabel 8 Vorderingen > € 5.000	30
Tabel 9 Overige uitzettingen: Schatkistrekening	30
Tabel 10 Liquide middelen	30
Tabel 11 Vorderingen en overlopende activa	31
Tabel 12 Algemene reserve	31
Tabel 14 Bestemmingsreserve	31
Tabel 14 Reserve ziektevervanging	31
Tabel 15 Verloop reserve afschrijvingen	32
Tabel 16 Verloop voorziening afvloeiingslasten	32
Tabel 17 Kortlopende schulden en overlopende passiva	33
Tabel 18 Nog te betalen bedragen	33
Tabel 19 Vooruit ontvangen bedragen	33
Tabel 20 Nog te besteden doeluitkering MO	34
Tabel 21 Nog te besteden inzake Nazorg ex-gedetineerden	34
Tabel 22 Nog te besteden inzake Begeleiding ex-gedetineerden	34
Tabel 23 Nog te besteden inzake VO	34
Tabel 24 Nog te besteden versterking Steunpunt HG	34
Tabel 25 Nog te besteden gemeentelijke bijdrage ASHGZ	35
Tabel 26 Nog te besteden gemeentelijke bijdrage ADBZ	35
Tabel 27 Nog te besteden rijksbijdrage ADBZ	35
Tabel 28 Nog te besteden provinciale bijdrage Jeugd en Alcohol	35
Tabel 29 Nog te besteden gemeentelijke bijdrage Project LHBT	35
Tabel 30 Nog te besteden rijksbijdrage Beschermd Wonen	36
Tabel 31 Nog te besteden middelen Communicatie	36
Tabel 32 Programma Maatschappelijke Opvang	37
Tabel 33 Subsidies Maatschappelijke Opvang	38
Tabel 34 Subsidies Verslavingsbeleid	38
Tabel 35 Subsidies Zwerfjongeren	38
Tabel 36 Subsidies Begeleiding, PV en dagbesteding	39
Tabel 37 Overige kosten MO	39
Tabel 38 Kosten nazorg ex-gedetineerden	39
Tabel 39 Kosten begeleiding ex-gedetineerden	39
Tabel 40 Programma Beschermd Wonen	40
Tabel 41 Decentralisatie-uitkering Beschermd Wonen	41
Tabel 42 Subsidies Beschermd Wonen	41
Tabel 43 Programma Vrouwenopvang en Huiselijk Geweld	42
Tabel 44 Subsidies Vrouwenopvang	43
Tabel 45 Kosten Huiselijk Geweld/Veilig Thuis	43
Tabel 46 Subsidies Begeleiding, PV en dagbesteding	43
Tabel 47 Programma Anti Discriminatie Bureau Zeeland/LHBT	44
Tabel 48 Programma Mantelzorgondersteuning	45
Tabel 49 Programma Jeugd en Alcohol	45
Tabel 50 WNT	46
Tabel 51 Overzicht incidentele baten en lasten	46
Tabel 52 Bijdragen gemeenten naar inwonertallen	49
Tabel 53 Bijdragen gemeenten per onderdeel	49
Tabel 54 Coördinatie nazorg ex-gedetineerden	50
Tabel 55 Bijdragen gemeenten per regio	51
Tabel 56 Bijdrage Provincie 2016	52
Tabel 57 Kostenplaats secretariaat	53
Tabel 58 Personele kosten secretariaat	54

Tabel 59 Samenstelling stuurgroep.....	56
Tabel 60 Samenstelling secretariaat	56